

חגגין המוסיקה החסידית

שירה ליל

ביליטון מס' 1 • מנוי חסידים

מונה רוזנבלום

דיוקן

ונהפוך הוא: מיוחד לפרטים
ראיון רציני עם בדהן

הכל על האסק

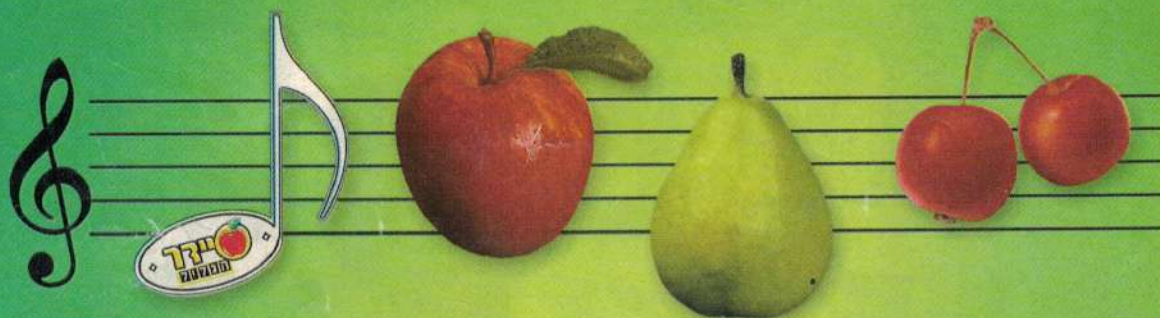
"ונהפוך הוא: בדהן"

מנכ"ל בדהן שותף למיזם אגודת
היהודים החדשים ונשיא
האגודה בישראל. בדהן
הוא מנכ"ל האגודה בישראל
והוא מנכ"ל האגודה בישראל

התאחדות
בלעדיות מהמחש
השומע
של "האסק"

מוזיקה,
כמו סיידר הגליל,
זה עניין של טעם.

אז תבחר את הטעם שלך
תפוח צלול ותפוח-דיאט, פירות-יער ואגסים.
סיידר הגליל, משקה לא רגיל

הכל בסיידר. סיידר הגליל

מפעל שומר שבת
בהשגחת הברוך
מאיר ושלום
הר"ר הר"ר

"שירו לו" שיר חדש

במוסיקה החסידית כבר יש הכל. תקליטים וקלטות ותקליטורים, תקליטורי צפיה במחשב, תוכניות חודשיות, תוכניות רדיו ומצעדים והופעות, עיתון... עיתון?

כן, עיתון. הדבר המיושן הזה, שעשוי מדפים מודפסים וש אפשר להנות ממנו גם בשבת ובהפסקות חשמל...

אנחנו מקווים שתהנו מ"שירו לו" לפחות באותה מידה שאנחנו טרחנו עבורו. נשמח לשמוע את הערותיכם וביקורותיכם (גם מילים טובות באות בחשבון) ושיהיה לכולנו פורים שמח במיוחד!

בשער:
ההופעה בלתי נשכחת
של האסק תשס"ב

תוכן

6 בימת אורח
הרב הלל פלאי

8 מי אתה מונה רוזנבלום?
אבי בלומנטל

14 הכל על האסק
א. גינוסר מראיין את מר שלמה פערל

16 האסק 5762, סיקור המופע
כתבינו בניו יורק

18 טור לפורים
ליפא שמלצר

19 מאחורי האסק
שי"ע מנדלוביץ ונחום סיגל

20 מצעד הזמר החסידי תשס"ב
כל הנתונים והרשימות החסיויות

21 המוסיקה "המיזרחסידית"
מנחם טוקר

22 ה"רחם MAN"
א. גינוסר מראיין את פינקי וובר, ברצינות

23 לאן?
אריאל וולף

25 צמאה נפשי לאלוקים
סיפור

26 ואילו פינו מלא שירה כים
דעה אישית

28 בקריצה
ארי גל

29 שוק המעלות
נתוני המצעדים והמכירות

30 קטן עלינו
שעשועונים ברוח מוסיקלית

קוראים יקרים

"שירו לו - מגזין המוסיקה החסידית" מופץ בעשרות אלפי עותקים, בחנויות המוסיקה המובחרות, דוכני עיתונים, קיוסקים, מרכולים, ובכל ריכוזי הערים החרדיות בישראל ובארה"ב. אנו עושים נעשה כמיטב יכולתנו להגיע לכל אחד, אך כמובן שיכולתנו מוגבלת.

קוראים שיהיו מעוניינים להבטיח את קבלת הגיליון מידי חודש לביתם, ייכנסו למאגר מנויים שמוקם במערכת. המגזין יישלח אליהם בדיוור ישיר במחיר עלות המשלוח בלבד.

לפרטים: התקשרו עמנו טל-פקס 03 9337331

אחראי מערכת: אפי קיסר.

כותבים ומשתתפים: אבי בלומנטל, מרדכי בן דוד, א. גינוסר, ארי גל, אריאל וולף, חנוך וינדרבוים, מנחם טוקר, אבי טלמן, משה לאופר, הרב הלל פלאי, ליפא שמלצר. פרסום: 03-9337331 לוחות והדפסה: דפוס המקור בע"מ הערות ותגובות ניתן להפנות ל ת.ד. 748, מיקוד 51105 בני ברק. או לטל-פקס. 03-9337331 צילומים: נתן איבגי 053-733159

תודה מיוחדת לצלי ולצוות שירו לו, ניו יורק.

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולסגנון. אין חזרת אורגניזם, תמונות, וכתבי יד. ראיונות עם אישים מחו"ל שאינם דוברי עברית תורגמו מאנגלית!

ב"ה
שירו לו
מגזין המוסיקה
החסידית

גיליון מס' 1 פורים
ה'תשס"ב

תבדוק את חשבון הטלפון שלך ותראה כמה אתה משלם לחברות הסלולריות?

וכמה מעט אתה משלם לבזק

עזר וסלולר שמשלם לו

אח"כ תבדוק כמה הולך לשיחות לחו"ל. עכשיו אם תבדוק שוב, תגלה שחלק קטן יותר ממה שאתה חושב הולך לשיחות בבזק, והכל עבור 2 חודשי שימוש. רוצה להפסיק להתעצבן כל חודשיים כשהחשבון מגיע? רוצה להקטין את חשבון הטלפון שלך? תתחיל לדבר מבזק לבזק, גם תהנה מאיכות שיחה טובה יותר וגם תשלם פחות... אז מהיום, תסתכל על התרישים שבחשבון הטלפון שלך ותעשה חשבון פשוט.

בזק
עד שניכרש

דבר גזול, דבר גזול

*כ-95% מהלקוחות מקבלים חשבון דו חודשי.

בימת אורה

דבר תורה מאת הרב הלל פלאי שליט"א

ראש כולל "תורת אליהו" בית שמש

הראיה מפסוק זה, והיכן מוזכר בפסוק דבר שמחה של מצווה, הרי לא נאמר בפסוק אלא – "והיה כנגן המנגן", וכי כל נגינה היא דבר שמחה של מצווה?

וכבר ביאר זאת רש"י שם, שאותה נגינה של "המנגן" היתה של מצווה, שהרי אלישע הנביא ציווה – "ועתה קחו לי מנגן", ומטרת הנגינה היתה כדי להשרות עליו שכונה. נגינה כזו היא בהחלט – "דבר שמחה של מצווה".

וכשם שאין השמחה המשובחת והרצויה, אלא 'שמחה של מצווה', כך אין הנגינה והשירה, שהם כלים הגורמים ומביאים שמחה בלב האדם, אינם אלא כשהנגינה והשיר הם של מצווה, כי רק נגינה של מצווה יכולה להביא שמחה של מצווה.

וכתב החינוך המצווה שפ"ד – מצות תקיעת חצוצרות במקדש ובמלחמה – "...לפי שהאדם מהיותו בעל חומר, צריך התעוררות גדול על הדברים, כי הטבע מבלי מעיר יעמוד כישן, ואין דבר יעוררוהו כמו קולות הנגיגון..." תפקידו של הנגיגון הוא לנתק ולהעלות את האדם מן הטבע והחומר, ולעורר אותו אל הכוונה הנדרשת בעשיית המצוות ובעבודת ה'. הנגינה איננה מטרה בפני עצמה, ממש כשם שהשמחה אין בה תכלית מצד עצמה. הנגינה והשמחה הן האמצעי והדרך לעבודת ה' בשלימותה.

נגינה שאינה של מצווה, איננה מביאה 'שמחה' אלא 'שחוק', וגדול הוא המרחק המפריד בין שחוק לשמחה, הרבה יותר מן המרחק בין עצב לשמחה! השמחה של מצווה, מנתקת את האדם מן הטבע והחומר, ומגביהה אותו למעלה לעולמות רוחניים עד לכדי השראת שכונה – אצל אלישע "כנגן המנגן", ורוח הקודש אצל יונה בן אמיטי "בשמחת בית השואבה" (תוס' סוכה דף נ'). לעומת זאת, השחוק... "אין דעת שחוק מיושבת עליו, ואפילו אינו של לצון, מכל מקום אין בו ישוב" (לשון רש"י, שבת דף ל'), ההיפך המוחלט מן השמחה, השחוק מגביר את החומר וגורם לאיבוד דעתו של השחוק... המילוי הנפשי לעומת הריקנות.

משנכנס אדר מרבין בשמחה – ימים אלו, ימים שהשמחה טבועה בהם, בודאי שמסוגלים הם לכל אותן מעלות רבות שאפשר להשיג על ידי השמחה. ויהי רצון ש"נשמח כולנו בדברי תורתך ובמצוותיך לעולם ועד".

שמחה כמטרה בפני עצמה [מלבד במועדות, ששם עצם השמחה היא מצווה]. ומקורו של הרמב"ם הוא מגמרא מפורשת במסכת שבת (דף ל') על הפסוקים בקהלת שנראים כסותרים זה את זה, פסוק אחד אומר "ושיבחתני אני את השמחה", ומאידך אמר קהלת "ולשמחה מה זה עושה". ומיישבת הגמרא את שני הפסוקים: "ושיבחתני אני את השמחה" – שמחה של מצווה, ו"ולשמחה מה זה עושה" – שמחה שאינה של מצווה. שלמה המלך לא גינה את אותה שמחה שאינה של מצווה, אלא פשוט תמה – מה זה עושה? כלומר, שמחה כזו היא חסרת משמעות לחלוטין ואין בה כל ערך ועניין. עפ"י הדברים הללו, נראה לומר, שאכן אין הלכה האומרת שצריך להרבות בשמחה משנכנס אדר, וכפי שנתבאר לעיל, כי אין בהלכה מושג של שמחה כדבר העומד בפני עצמו, ואין כל מקום לשמחה אלא אם כן היא שמחה של מצווה. והמשמעות האמיתית של "מרבין בשמחה" אינה הוראה אישית לכל אדם להרבות בשמחות, אלא – "משנכנס אדר" – החודש והימים שבהם נעשו ניסים לישראל, נס פורים, ובחודש הסמוך לאדר – חג הפסח ויציאת מצרים (עיין רש"י בתענית שם), ימים אלו מסוגלים לניסים עוד קודם שאירע בהם נס פורים. ואדרבה, סיבה ההשגחה העליונה שחודש אדר הוא החודש שיפול בגורל שעשה המן, כדי שסגולת הימים האלה תגרום להפך את עצת המן ולהציל את עם ישראל. [וכשם שאמר חז"ל על תשעה באב, מגלגלין חובה ליום חייב, והכוונה שאותם ימים מזומנים לפורענות ח"ו, כך נס פורים בחודש אדר הוא בבחינת מגלגלין זכות ע"י זכאי].

ומעתה מובנים היטב דברי רב פפא, שישראל שיש לו משפט עם נכרי, יעשה זאת בימים אלו, המסוגלים ועומדים לניסים וישועות לעם ישראל. (עיין תוס' שם)

ובעניין זה של "שמחה של מצווה", הנה הגמרא במסכת שבת (דף ל'), בהמשך לפירוש הפסוק "ושיבחתני אני את השמחה" – שמחה של מצווה, ממשיכה הגמרא – ללמדך שאין שכונה שורה לא מתוך עצבות... ולא מתוך שחוק... אלא מתוך דבר שמחה של מצווה, שנאמר: "ועתה קחו לי מנגן, והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'". ולכאורה צריך ביאור מהי

"משנכנס אדר מרבין בשמחה". המקור למימרא ידועה זו, הוא בגמרא מסכת תענית (דף כ"ט): "אמר רב יהודה וכו', כשם שמשנכנס אב ממעטין בשמחה, כך משנכנס אדר מרבין בשמחה". לכאורה, נאמרה כאן הלכה פסוקה שצריך להרבות בשמחה משנכנס אדר. ואולם, הלכה זו אינה מובאת, לא ברמב"ם ואף לא בשו"ע. וא"כ, צריך להתבונן מהי איפוא המשמעות של – "משנכנס אדר מרבין בשמחה".

עוד יש להתבונן בהמשך דברי הגמרא שם, "אמר רב פפא הלכך, בר ישראל דאית ליה דינא בהדי נכרי, מישתמיט מניה באב דריע מזליה, ולימצי נפשיה באדר דבריא מזליה" [פירוש: משום כך, בן ישראל שיש לו משפט עם נכרי, ישתמיט ממנו באב שרע מזלו, וימציא עצמו למשפט באדר שבריא וחזק מזלו]. ולכאורה, לא מובן הקשר בין הדברים: וכי מפני שבאב ממעטין בשמחה, זו סיבה להפסיד במשפט עם נכרי, או להיפך – באדר, שמרבין בשמחה, האם ריבוי השמחה משפיע על מזלו של החודש? והיה מול חזק ובריא, וממילא על כך שישראל יזכה במשפט עם נכרי?

כדי להבין את המשמעות האמיתית של "משנכנס אדר מרבין בשמחה", יש להקדים את דברי הרמב"ם בסו הלכות לולב – בענין השמחה: "השמחה שישמח האדם בעשיית המצווה ובאהבת הק-ל-שציווה בה, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להיפער ממנו, שנאמר – תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה ובטוב לבב". הרמב"ם מגדיר באופן ברור, שכל מהותה של השמחה היא שמחה בעשיית המצוות ובעבודת ה', וכל שמחה אחרת שאינה קשורה למצווה, אין לה כל קשר ושמחה שעליה דברה התורה, ולא קיים מושג של

בס"ד

תזמורתו של אנניס מאברך זמירוס

ניהול מוזיקלי:
שי ברק

7373888-350

מי אתה - מו

פעם ראשונה באולפן

האלבום נכתב די במהירות משום שידע היה למונה מספיק. המצרך שחסר לו באותם ימים היה ניסיון: ניסיון בכתיבת עיבודים, הגדרות טכניות הדרושות למעבד, וכמובן העדר ידיעה בכל הקשור באולפנים ותהליך ההקלטות.

היום אנו חיים בדור מתקדם שטכנולוגיות ושיכלולים הם חלק אינטגרלי מהווייתו. דור שכשפועט זקוק בו לדבר מה משגר הוא הודעת טקסט לאימו כתחליף לבכי המוכר לדור שקדם לו. הקדמה זו באה כדי לנסות להבהיר ולו במעט את הפער בין שיטת ההקלטה באולפן באותם שנים, לבין השיטה בת ימינו.

טכנולוגיית האולפנים בזמנינו מאפשרת להקליט כל נגן מהתזמורת בנפרד, ובסופו של דבר לשלב את כל הנגנים יחדיו. טכנולוגיה זו יוצרת אפשרויות רבות, ביניהם תיקון שגיאה של נגן ספציפי. שיטת הקלטה זו נקראת ערוצים. כל נגן [או במקרה של תופים כל תוף] מוקלט בערוץ נפרד. כש"נחלי רון" הקליט את אלבום הראשון, ניתן היה להקליט רק בשני ערוצים, מה שמאלץ להקליט חצי תזמורת בכל ערוץ, פעולה המקשה על הדיוק בנגינה הסופית, וכמובן בערוב, המכונה "מיקס" – או לחילופין "בישול". אבל זמן לפינוקים לא היה, החבורה רצתה תקליט.

מונה כתב עיבודים, שביחס לעיבודים של ימינו הם עדינים אבל ביחס לאותה תקופה הם היו די מודרניים. הוא לא השקיע מחשבה באיך יקבל הציבור את העיבודים אלא עיבד כפי שהיה נראה לו. עם השנים צבר מונה ניסיון ולמד להבחין ולהתאים את העיבוד לאופי הלחן. למען האמת, גם היום מונה לא "קובע מסמרות" כהגדרתו בעיבוד השיר כי נוסף לכל הוא גם "איש רעיונות", ואם 'נפל' לו רעיון וחפצה נפשו לשנות את העיבוד אפילו בזמן ההקלטות, דבר לא ימנע ממנו לעשות זאת.

תחנה ראשונה – להקת הרבנות הצבאית

בשלב מאוחר יותר התגייס מונה

הוא סובר שלמוסיקה החסידית יש עוד הרבה להתקדם ואולי בעצם היא עוד לא התחילה * הוא מאמין באמונה שלימה שבכל יום ישנה השפעה חדשה בלימוד כשם שישנה השפעה חדשה במוסיקה * הדואט המושלם בין לימוד תורה בדביקות לבין עיבוד מוזיקה חסידית * ממשנת יומו של גאון המעבדים במוסיקה החסידית, קבלו את מונה רזנבלום מזווית שטרם הכרתם

מאת: אבי בלומנטל

הוא למד בביה"ס חורב ולכשסיים את בית הספר היסודי, המשיך את לימודיו בשיבתו של הרב כץ. באותם ימים התגבשה קבוצה בעלת שבעה חברים, בתוכם אברהם אלברכט, דודו פישר, ויצחק פרוינד כשהמכנה המשותף ביניהם היה אהבה למוסיקה ורצון לשיר ולהופיע. שביעיית המוסיקאים למדו בשיבת "נחלים" אצל הרב יוסף באגד והיו בקשרי ידידות עם מונה רזנבלום. בצוותא ובעידודו של הרב באגד הם החליטו להקים להקה בשם "נחלי רון", כשמונה, פעמים מנגן בגיטרה ופעמים באקורדיון, היווה

הם לא נותנים קוויטלאך וגם לא מתייעצים, לא מבקשים שירים ולא תמיד מגיעים לטיש, אבל בהחלט מתנהגים הם כמו חסידים לכל דבר ועניין. והוא, הוא מצידו נוהג בהם כאדמו"ר. אין לערער על הנהגתו עליהם כשם שאין לערער על כניעתם אליו. הוא פותח ונועל, ברצותו מאריך וברצותו מקצר. הם – הלחנים, הוא – משה מרדכי מונה רזנבלום. מונה רזנבלום, נולד בבית מוסיקלי. הוריו ניצולי שואה, משפחה של חסידי גור עוד מהדור הקודם. אביו שימש כבעל תפילה, ואמו שתח' בעלת ידע קל בנגינה, וכמו בכל בית של חסידי גור גם בבית משפחת רזנבלום תפשה המוסיקה מקום של כבוד.

מהאקורדיון "נחלי רון"

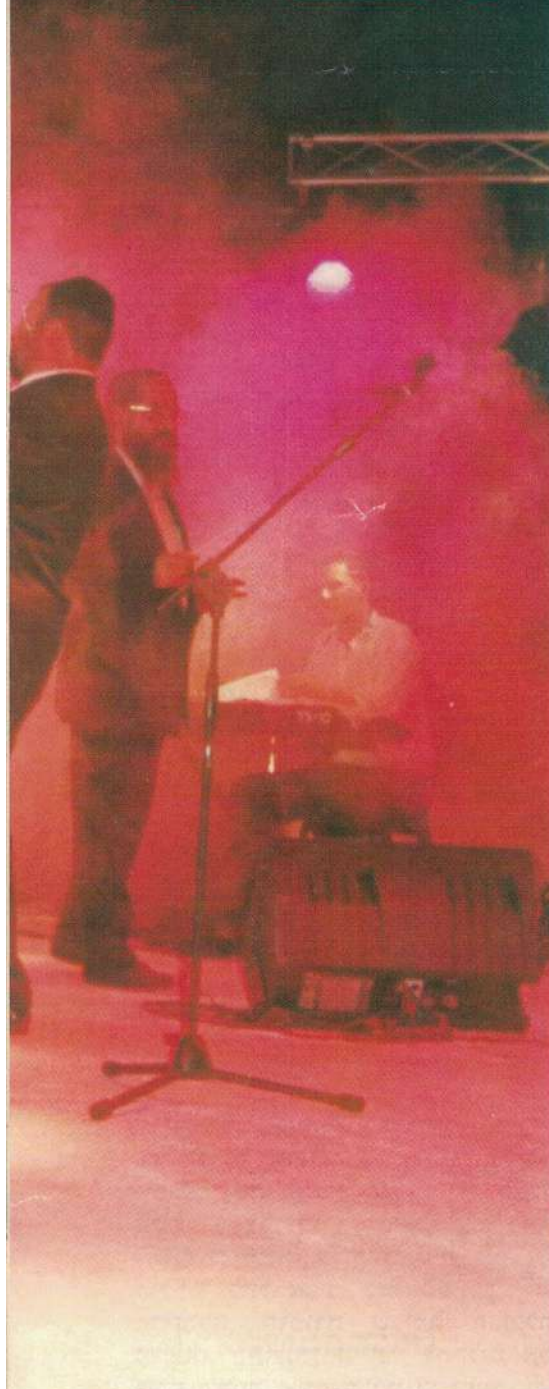
נדוש מאוד הוא המשפט "כבר משחר נעוריו ניכרו בו כשרונות עזים...", אבל ב'שטיבל' של גור שברחוב שילה ברמת גן, יכעסו מאוד אם נתעלם מהגאונות שהפגין הילד הצעיר משה רזנבלום, שכיניו דבק בו – "מונה".

מהר מאוד הבינה אמו כי אם לא תפתח את מונה בן הארבע, תהיה זו החמצה שאנו מודעים לגודלה רק היום. הצעצוע היחיד באמתחתה היה אקורדיון שנקנה לאחיו הבכור של מונה, אקורדיון פשוט בעל ששה בסיס. היא הפקידה אותו בידי הנאמנות של מונה, והצלילים... משכו את ליבו.

למעשה את כל התזמורת כולה. לאחר שזכתה להקה במקום הראשון בתחרות כשרונות צעירים גמלה בליבם ההחלטה להוציא אלבום, כשעל מלאכת העיבוד מופקד לא אחר מאשר מונה רזנבלום.

נה רוזנבלום?

מוסיף ומבאר: "מרדכי הוא זמר שיש לו קשר חזק עם המילה, עם הטקסט, אני מאידך עוסק בצלילים. לא האמנתי ששייך כזה חיבור בין הטקסט לבין הצליל עד שהכרתי את מרדכי, כך שבסופו של דבר יוצא שאנחנו משלימים זה את זה, וזה סוד הקשר". סודו של קשר שהחל עוד לפני שפגשו איש את רעהו, בעודם ילדים רכים הגדלים על רקע יצירותיו של ר' יעקב תלמוד ז"ל מלחין החצר של גור.

עבור מונה, גור, זו לא עוד אבן דרך בחייו, זו אבן יסוד. יש לו פינה חמה בלב לכל מה שקשור במוסיקה של גור: "...לא ידעתי עד כמה שזה יחלחל בי. רק היום, אחרי שנים רבות, אני מודע להשפעה הרבה שיש למוסיקה של גור עלי, בדיוק כמו כל דבר שיונקים בילדות". ועל ר' יעקב תלמוד ספציפית הוא אומר: "זה כל כך מוסיקלי, זה כל כך עמוק. היה לנו בשטח ההלחנה החסידית מלחין שהוא אחד מן הענקים!".

נגן הבוזוקי מונה רוזנבלום

השנה היא 1972. ה'טרנד' הגדול במוסיקה החסידית הן ההופעות של קעמפ "שדה חמד". פעם בשנה התקיימה ההופעה, כשכל הכרטיסים היו נמכרים בלילה הראשון בו הוצאו למכירה. באותם ימים, חנוך וינדרבוים, ידיד ותיק של מונה (ראה מסגרת) ואז נער בן 15, כיהן כמדריך בקעמפ – או ליתר דיוק תפקידו היה לימוד גמרא באידיש עם חניכים מלונדון. רשימת האומנים המופיעים כללה את ר' דויד ורדיגר, ר' בן ציון שנקר, פרחי לונדון ו"בני הרבנים". ר' ברוך צ'ייט שימש כרכז של הקעמפ, מדריכים נוספים היו אלי טייטלבוים ויוסי לשקוביץ'. צ'ייט, החל באותם ימים בפרוייקט "קול סלוניקי" שכלל גיטרות ובוזוקי – כלים שלא קיבלו ביטוי קודם לכן במוזיקה החסידית. באחת הישיבות, שח' ר' ברוך צ'ייט כי הוא תר אך לשווא אחר נגן בוזוקי. וינדרבוים המדריך, פנה אליו ואמר באלו המילים: "יש לי חבר שקוראים לו מוישה רוזנבלום – אין לי מושג אם הוא יודע לנגן על בוזוקי אבל אני יודע שאם יש כלי כלשהו שתמצאי שמנגנים בו דרך האוזניים, בתוך שעה הוא יידע לנגן עליו יותר טוב ממך". ר' ברוך צ'ייט שמע את הדברים בזילזול מה, ובכל זאת ביקש את מספר הטלפון של מוישה...

בסופו של דבר, יום ההופעה הגיע. ר' ברוך צ'ייט עולה לבמה ומבצע את "כל

לצה"ל ושרת כחייל בלהקת הרבנות הצבאית תחת פיקודו של המנצח מנשה לברן. כעבור תקופה קצרה, התוודעו לכישוריו והוא התמנה למנצח להקת הרבנות הצבאית, תפקיד בו הוא מכהן עד עצם היום הזה.

זוהי בהחלט אבן דרך ראשונה בחייו של המעבד הצעיר. עד לשלב זה היוותה המוזיקה במידה מסוימת תחביב עבורו. מכאן ואילך, היא הופכת ממוסדת ומסודרת, סדר הטומן בחובו כתיבת עיבודים בצורה מקצועית, הופעות גדולות, חזרות מקדימות, וניצוח כמקצוע ולא כתחביב.

למונה יש סדר משלו וגם לסדר המקצועי החדש יש גבול. מונה מתיר לעצמו לא פעם לסמוך על גאוניותו וכך הוא מוצא את עצמו ביום בהיר, יחד עם חברי הלהקה בבית הכנסת הגדול שבבני ברק מספר דקות לפני הופעה, בה הוא אמור ללוות את גדול הזמר החסידי מארה"ב ר' דויד וערדיגער בשירים שהוא כלל לא מכיר. מונה קולט חיש-קל את החומר. הקהל, הממלא את האולם מפה לפה מתרשם עמוקות, וכך גם ר' דויד וערדיגער. הוא פונה למנצח הטרי בבקשה כי יעבד עבורו אלבום.

כאשר האלבום מוכן, חוזר ר' דויד וערדיגער לארה"ב, ומשמיע לבנו הצעיר, מרדכי שמו, את יצירותיו של המעבד החדש מארץ ישראל. מרדכי, זמר שכבר שני אלבומים מאחוריו, מאזין, וליבו מחסיר פעימה. בליבו גומלת החלטה שבאלבום הבא שלו, מנוי וגמור עמו כי מונה רוזנבלום יהיה צמד המילים שיחקק תחת הכותרת "מעבד".

סיומה של פרשיה זו הלא כתוב על ספר דברי הימים בפרק "נשמה", אחד הפרקים היפים ביותר באלבומיו של מרדכי בן דוד. זו היתה אבן דרך שניה בחייו של מונה רוזנבלום.

סוד הקשר עם מרדכי בן דוד

קוראים לזה "קליק", מכנים את זה "כימיה", מרדכי בן דוד ומונה יטענו לימים שזה עמוק יותר בלב, נעוץ אי שם בשורשים המשותפים מהם ינקו לפני שנים. ה'שטיבל' של גור.

תגובת הרגש שלהם דומה לאין שיעור, ההתלהבות והתפעלות מלחן טוב, מעיבוד טוב, זהה אצל שניהם – כשם שהבעת האכזבה על פניהם מההיפך דומה אף היא. איך אומרים – "הם באותו ראש". ומונה

העולם כולו גשר צר מאוד" שהיה אז להיט, ולפני שעבר לשיר הבא הכריז בקול "קבלו במחאות כפים את נגן הבוזוקי משה מונה רוזנבלום".

באותה הזדמנות, האמרגן של שדה חמד – יפה נוף שמו, ביקש אז מיגאל צליק, שהיה המנצח של פרחי לונדון, להכיר בחור בשם מונה רוזנבלום. כתוצאה מהיכרות זאת, נולד האלבום "פרחי ירושלים" – עם הילדים הסולנים דודו נדב וישראל רנד.

גאון מוסיקלי

אבא שלי שיחי', הכיר אותו עוד לפני. הוא הקליט איתו אלבום מצוין של ניגוני ורדיגר, וכשחזר אבי מהארץ, הקשבתי לחומר שמונה עיבד וממש יצאתי מהכלים. באותה תקופה, עבדתי עם ישראל לאם על האלבום "הנני", אבל אמרתי לעצמי שאת הפרויקט הבא אני מקליט איתו. נסעתי לארץ, פגשתי את מונה וישבנו ביחד עשרה ימים סגורים בבית הוריו על החומר של האלבום "נשמה" (אלבום שחודש טכנית ע"י "אדרת" שבבעלותו של מנדי ורדיגר א.ב.). עשרים וחמש שנה עברו מאז, ועדיין האלבום הזה נשמע מצויין וברי לי שזה תוצאה ישירה של גאוניותו של המעבד. יש שתי צורות בלימוד גמרא, יש 'עיון' ויש 'פשט'. יש כאלו שלומדים גמרא עם רש"י, בצורה פשוטה וקלה להבנה, ויש ששיטת הלימוד שלהם היא גמרא עם ר' חיים הלוי בעיון. המעבדים השונים הם מגידי שיעורים מצויינים ב'פשט'. מונה הוא מגיד שיעור בעיון עמוק וגאוני. מונה הוא פשוט גאון מוסיקלי.

כמובן שמאז "נשמה" מונה התפתח, הן בניסיון והן בטכניקה ושלא לומר מאז "משיח", המוסיקה החסידית בכלל שינתה צבע ועלתה בכמה רמות. היו לי במחיצתו של מונה הרבה רגעים גדולים שלא ישכחו, כמו מעמד הנחת אבן הפינה בעיר עמנואל, היו שם עשרות אלפי אנשים ולא ניתן היה לראות את הסוף... אני זוכר ששאלתי את מונה אם זה קורה במציאות או שמא אני חולם. מונה בעצמו היה נרגש מאוד, זו הייתה חוויה מיוחדת.

עוד מסע מרגש מאוד במחיצתו של מונה היה בתקופת ההקלטות לאלבום "משיח", יצאנו ביחד עם הרב גרוסמן ממגדל העמק לשמח יהודים ברוסיה, הייתה שם שמחה והתרוממות אמיתית. וודאי ובוודאי, שאני לא אשכח את אותו הלילה שקיבלנו מהקב"ה במתנה את הלחן של "משיח", היה זה לילה מיוחד במינו. מאז ששינה מונה את דרכו, מרגישים בצורה מוחשית את הסייעתא דשמיא העצומה בכתיבה שלו אבל בין שלפני "משיח" ובין שלאחרי "משיח", בלי שום ספקות מונה הוא גאון מוסיקלי.

מונה קולט כיצד מקליטים

יגאל צליק אחז אז כבר אחרי האלבום עם הלהיט "אשירה לה' בחיי", אלבום שפרסם אותו מקצה העולם ועד קצהו, אלבום שאותו עיבד ישראל לאם. מונה רוזנבלום ויגאל צליק נכנסים לאולפני קולניור בתל אביב, כשאתם כל ילדי המקלה, תזמורת שלימה הכוללת נשפנים. התוכנית הייתה, להקליט את כולם ב'טייק' אחד, דהיינו בו זמנית. לא היה להם שמץ של מושג שצריכה להיות הפרדה בהקלטה בין הכלים השונים: "רית'ם סקשן", לאחר מכן חצוצרות, ובנפרד להקליט את הילדים וכו' (עד עצם היום הזה השיר הראשון באלבום "מציון באהבה לבני ציון", מוקלט ב'טייק' אחד). הטכנאי דאז, דודי רוזנטל שמו, הודיע להם כי לא כך מקליטים. הוא שילח אותם לביתם והזמנים להקליט שוב, בזה אחר זה.

האלבום הבא בתור, היה אלבום שהקליט מונה עם ר' חיים בנט "רגנו חסידים". האלבום הוקלט באולפני אשל הישנים ברחוב פרוג בתל אביב עם

והפיק את המצעד החסידי של ערוץ 7 "הבוחר בשירי זימרה", כמו כן כיהן כעורך מוזיקלי, הגיש תוכניות אירוח ועד היום מגיש את "לכבוד שבת קודש", תוכנית וורטים לפרשת השבוע המשודרת מדי ערב שבת. השאלה המתבקשת מאליה היא, מה לגאון מוזיקלי ולתקשורת, ומונה משחזר:

"אף פעם לא הייתה לי הווה אמינא להתעסק בתקשורת - עד שיום אחד הופיע בביתי כצ'לה שאותו אני מכיר עוד מילדות - עם רעיון שנשמע לי דמיוני לחלוטין. יש לנו אונייה בלב ים - הוא אמר - ועל אף שזה היה נשמע לי רחוק מהמציאות ידעתי שלכצ'לה מתייחסים ברצינות - אנחנו רוצים אותך בתור עורך מוזיקלי, אנו זקוקים שתערוך עבורנו רצפים של מוזיקה.

האמת, לא ידעתי מה לענות וביקשתי זמן לחשוב... היום ישנם כל כך הרבה תחנות וערוצי קודש, אבל אז, הם היו ה"נחשון בן עמינדב" עם ערוץ רדיו שאינו תלוי בממסד. ראיתי שהם בהחלט רציניים והתחלתי יחד עם רעייתי שתחי' ועם חנוך וינדרבוים לערוך רצף מוזיקה ראשון. נכנסנו לאולפני אשל בתל

אביב, רצף של שעה ערך לנו 12 שעות עבודה... היו ימים".

מאז, עבר מונה שינוי מהותי באורח חייו ואיתו תוכניותיו ותוכן שידוריו, שלבשו גוון תורני יותר, כדוגמת "לכבוד שבת קודש" המשודרת כאמור כל ערב שבת. דברי תורה מתובלים במיני מוזיקה ולרוב מוזיקה של מונה עצמו, זאת בניגוד למגישי תכניות אחרים שגם הם מוסיקאים, שנמנעים בד"כ מלהשמיע מיצירותיהם. אבל מונה לא כן, הוא מודע בהחלט לערכו ורואה בזה סוג של "כבוד את ה' מהונד". דבר מעניין נוסף שמאזיני "לכבוד שבת קודש" מכירים הוא אלתורי השירה והקולות שמונה מוסיף תוך כדי שידור, דרכם אפשר להבחין ולו במעט בכומר יצירתו של מונה, והרעיונות המבקיעים ממנו כלאחר יד.

תגידו שבשביל להשמיע מוזיקה שלך צריך להיות אגואיסט? תתפלאו! מונה מסכים אתכם.

אנו יכול להיות דבר חיובי

לבד מהוורטים בערב שבת יש למונה גם וורטים באמצע השבוע. כשהוא רוצה להסביר את האמרה "הכישלון יתום ולהצלחה הרבה אבות" הוא מספר, כי לא מעט אנשים יכולים להעיד שהם הלוו לאביו את הכסף לרכישת האקורדיון הראשון שלו בזמן שדבר זה כלל אינו נכון היות ואביו עמד בזכות עצמו...

מונה לא עונה "כן" ולא עונה "לא",

ערוץ 7

כעת, נעשה גיחה קלה מארץ הצלילים ונשוט אל לב הים אל אוניית ארץ הצבי, היא ספינת השידורים של ערוץ 7. מונה, כידוע, נמנה על מייסדי התחנה. הוא ערך

משה לאופר על מונה רזנבלום: "מקצוען מעל הממוצע"

כשהתקיימו ההופעות הגדולות עם דוד ורדיגר, מרדכי בן דוד וארי קליין, מונה רזנבלום היה המעבד והמנצח המוביל בשדה הזמר החסידי. אני בתור ילד, נמשכת מאוד למוסיקה ועקבתי אחריו מתוך מבט של ילד שחלומו הוא להיות מעבד לכשיגדל.

מאוחר יותר הוא הקליט אלבומים עם ר' חיים בנט, ואני צפיתי מן הצד בעבודתו באולפן ומאוד התפעלתי ממנו. כשהתחלתי להלחין הוא לקח ממני כמה שירים ואח"כ כבר יצא לנו לעבוד ביחד. זה קרה לראשונה באלבום שהפיק שייע מנדלוביץ', אלבום של ניגוני חב"ד, כאשר אני כותב את העיבוד המוסיקלי ומונה את העיבוד הקולי. אח"כ באלבום של אברהם פריד "אדרבה", אני עיבדתי מוזיקלית ומונה עיבד אותו ווקאלית.

אין לי הגדרה אחרת על מונה לבד מ"סופר מקצוען". התיזמור שלו הוא מקצועי ברמה שכל מעבד היה גאה בה. אני באופן אישי, אוהב מאוד מתוך כל החומר שהוא הקליט, את החומר שהוא עשה לבעלז ולמרדכי בן דוד.

אמנם שנינו מעבדים חסידיים, אבל אי אפשר לומר שמישהו חיקה את צורת הכתיבה של חברו, כמו שיכולים להיות שני סופרים ששניהם כותבים ספר, לשניהם דפים לבנים ואותיות שחורות,

אבל הסיפור לעולם לא יהיה אותו סיפור. כמו ששני מלחינים לא ילחינו את אותו הלחן.

יתכן שבאופן טבעי שאבתי ממנו, אבל הגישה של כל אחד מאיתנו היא שונה ויש לה יופי משלה.

כיום כמעט ולא יוצא לי להאזין לחומר שלו על אף שאני נהנה ממנו, היות ואני כותב עיבודים בעצמי שעות ארוכות, ופעמים רבות שהאזנה למוסיקה אחרת עלולה ליצור התנגשות בכתיבה.

אם לסכם אותו מבחינה מקצועית, מונה הוא לכל הדעות מקצוען אמיתי וכישוריו הם מעל לממוצע של כל מעבד מוסיקלי.

תמיד הוא יחלץ את עצמו במשל, קלישאה, מימרא, פסוק וכל צורת תשובה אחרת. על דבר אחד מונה עונה "כן", וזה כששואלים אותו אם למעבד יש אגו, והוא מבאר:

"אצל כל יוצר בתחילת הדרך ישנו אגו, שהוא בעצם הרבה מטען אותו הוא מעוניין להבליט ביצירותיו. בדרך כלל זה נובע מרצון להוכיח את היכולות הטמונות בו, וכתוצאה מכך דברים יוצאים החוצה בצורה שנראית מעורבבת ומעורפלת. לטעמי, פעמים רבות יש בזה יופי מסויים: אם מעבד יכתוב כל פעם באותה צורה, זה יתחיל באיזה שהוא שלב לשעמם. הערבוב הטבעי יוצר משהו מעניין, משהו מחודש, כמובן שצריך לדעת איך לערבב, אבל אל לנו לחשוב שהאגו הוא שלילי, אגו בהחלט יכול להיות גם חיובי."

ומונה, בהחלט יודע כיצד לחדש – כמו שמעיד רובי בנט המעבד:

"מונה הוא מעבד שקשה לזהות אותו. בכל

כמה שנים הוא מאפס את המערכת, מתרענן ומופיע עם זהות מעבד חדשה שאין שום אפשרות לשייך אותה לסוג הכתיבה הקודם."

יש מונה של "משיח", שהוא המעבד הרוקיסט של הגיטרות החשמליות, ויש מונה של אלבומי בעלז הישנים, שם הוא מעבד קלאסי המתזמר כלי מיתר משל היה מנצח הפילהרמונית של פראג.

כשמונה מעבד, הוא שופע רעיונות עד שלפעמים קשה לעצור אותו. "מעייין המתגבר" שח לי פעם מרדכי בן דוד. ולא פעם, המעיין המתגבר הוא אימת המלחינים היות ומונה מוסיף הרבה משלו, ולא אחת תמצאו את עצמכם שוכחים את הלחן, ומפזמים לעצמכם את הפתיח או את קטע המעבד שמונה הוסיף.

אתה לא חושש שאולי בלא כל כוונה אתה "גונב" את ההצגה מהמלחין? שאלתי את מונה, והוא השיב: "דבר כזה קורה בד"כ כשהלחן לא עומד בזכות עצמו ועם תוספת קטנה לעיתים אפשר לפאר את היצירה. הרעיון הוא לא למחוק את הלחן, אלא לתמוך בו. דבר נוסף – מבחינת המעבד, העיבוד הוא כמו בניין. ישנם דברים שהם הכרחיים כמו חומרי הבניה, אבל הדרך כיצד להשתמש בחומרי הבניה היא על פי בקשת הלקוח. הוא רוצה מטבח בצד ימין, הוא יקבל בצד ימין, הוא רוצה מדרגות בצד שמאל, הוא יקבל בצד שמאל, בגובה כזה או אחר... כלי הנגינה הם חומרי הבניה, אבל את העיצוב – התיזמור בשיר, ניתן לבצע בכמה דרכים, כל אקורד ניתן לנגן בדרך שונה. כאן הלקוח הוא הקובע". הא לכם וורט נוסף מאוסף מונה.

זוכה לחמישה קולות

מונה השריש מושג נוסף שהיום שום אלבום חסידי אינו שלם בלעדיו. מושג הקולות. הקולות, הם תפקידי המקהלה המעניקים גיבוי לשירת הזמר. היכנסו לכל ישיבה ממוצעת בסעודת ליל שבת והאזינו ל"זכינו לקבל שבתות". מאזור שיעור א' ו ב', ישירו את הסולו המלווי של השיר, ואילו מאזור הקיבוץ, תוכלו לשמוע את "זכינו – שאאבתות", תפקיד המקהלה הפך חלק בלתי נפרד מהשיר. כיום, בכל הקלטה מוקדשות שעות רבות לתפקידי המקהלה, תופעה שלא הייתה קיימת בעבר. למונה ישנו הסבר מאלף לסיבה שגרמה לו לשים דגש רב על קולות: "לא כולם מודעים לתהליך הארוך והמייגע שעברה הקלטת בטרם יצאה לאוויר העולם. הצרכן רוכש את הקלטת, מאזין למוזיקה ומבקש ליהנות. לכל אחד, צורת האזנה שונה למוזיקה, אחד עשוי לשמוע בשיר דבר שחברו כלל לא שומע. לאחד יש שמיעה הרמונית, הוא נהנה מהאקורדים המעניינים של הגיטרה, הפסנתר וכו', ולחברו יש שמיעה מלודית, הוא בכלל לא מבין מה רוצים ממנו, הוא

שומע לחן טוב או לא טוב מבלי להתייחס כמעט למוזיקה המלווה. דבר אחד, שאותו כולם אוהבים זוהי השירה. כלי נגינה, אחרי הכל, יש בהם קור מסויים, הם גולמיים, אבל שירה היא חודרת ללב, שירה היא אנושית, ולכן, אם יש ליווי של מקהלה זה מוסיף נופך וסוחף יותר את הנפש". הבנה לנבכי הנפש – תכונה נוספת שדרושה למעבד מוסיקלי.

מעבד מוזיקלי

אחרי 30 שנות עשייה מונה מרגיש כמו טייס. יצירת המוזיקה עודנה דורשת ממנו מאמץ וריכוז אבל ההתרגשות יורדת, בעקבות המיומנות שעולה. הצד הטכני קל יותר עבורו, אבל הצד היצירתי, זה שמחייב אותו לחדש, קשה יותר. בשביל המעבדים החדשים במוסיקה החסידית, מונה כבר הכין את הקרקע ועשה את העבודה לקלה יותר. עבורם, הוא מהווה מודל לחיקוי (אגב, למונה עצמו כמעט ולא יוצא לשמוע מוזיקה של מעבדים אחרים וזו ג"כ אחת הסיבות שבתוכניתו בערוץ 7, הוא לא משמיע כמעט חומר של מעבדים אחרים, היות ולא יוצא לו להאזין לחומר לפני התכנית).

הוא עצמו רואה זאת כמחמאה והוא גם נותן טעם לדבר: "ישנה שיטת לימוד הנקראת אוטו-דידקט, זו שיטת לימוד של בדיקה ולמידה עצמית. גם אני עצמי בעבר הרחוק האזנתי שעות רבות למוסיקה של אחרים כדי לדלות רעיונות וללמוד טכניקות. זו שיטת לימוד שמשותפת לכל המוסיקאים". וחרף כל זאת יש למונה תכונה שמייחדת אותו, ורק אלו שזכו לראות אותו באולפן בשעת ההקלטות עשויים להבין לאילו שיאים מוסיקה עשויה להביא בן אנוש.

לחן בשעת תפילה?!

כשמונה מקליט רית'ם, חצוצרות, כינורות, מקהלות, סינטיסייזר וכו' נראה לעתים שהוא באטמוספירה אחרת, יש לו מן 'ברען' כזה. כשנופל לו רעיון כלשהו, תוכלו לראות את הברק בעיניו, הוא מקפץ, רוקד, שר, מתלהב, הוא ממש 'נכנס' לזה בכל כוחו ומאודו. המוזיקה היא לא מקצוע עבורו, היא חלק בלתי נפרד ממנו. היא חלק ממנו והוא חלק ממנה כמו שיוכיח הסיפור הבא:

"נכנסתי פעם לאדמו"ר לקבל ברכה" – מספר מונה – "הוא פונה אלי ואומר 'בא תשמע ניגון טוב שיצא לי בשעת התפילה'. בשעת התפילה? תמהתי, בשעת התפילה צריך להתפלל, לא?! גם אלי מגיעים ניגונים בשעת התפילה וטורדים את ראשי, ותמיד אני משתדל להלחם בהם בכל

כוחי?

– מדוע אתה נלחם? שאל אותי האדמו"ר בחזרה, "אין צורך להילחם", הוא פסק. יצאתי ממנו בהרגשה עילאית. מאותו הרגע לא קיבלתי כוחות להילחם, נהפוך הוא. דברי האדמו"ר עזרו לי להדחיק, לומר לניגון 'לא נורא, תבוא עוד שעה...".

והניגון, מסתבר, קיבל את מצוות רבו...

התפנית הדרסטית

הוא אוהב את הלחנים כמו גם את העיבודים שלו במידה שווה. "תשאל אבא איזה בן שלו הוא אוהב יותר..." הוא אמר כששאלתי אותו אם ישנו עיבוד או לחן מסויים שלו, אותו הוא אוהב במיוחד. אבל ללא ספק הוא 'מחובר' יותר לעיבודים של היום, מאשר לסגנון העיבודים של פעם. תעמידו את מונה מול ספריה המכילה את כל האלבומים שעובדו על ידו, הוא ישלוח "למעלה" של שלמה כהן, ולא את "רננו חסידים" של ר' חיים בנט. הסיבה, כך מסתבר, היא שכשמונה שינה את גישת דרכו לחיי הוא שינה ג"כ את גישת דרכו לכתוב עיבודים.

מרדכי בן דוד סובר (ראה מסגרת) ומונה בהחלט מאשר, שמאז שמונה פנה לדרך חיים חדשה, דרך של חיזוק בתורה ויראת שמיים, דרך בה הוא מקדיש את חלקו הראשון של יומו ללימוד בכולל, צורת הכתיבה שלו השתנתה ומורגשת בה

הסייעתא דשמיא. "היות ומוסיקה היא דבר רגשי, אם אתה לא תוהם אותה היא סוחפת אותך. לכן בשנים עברו המוסיקה סחפה אותי ומילאה את כל ראשי ומשאביי, היה לי חיסרון גדול כי למרות שיש במוסיקה רגש – אם אין ברגש את הקדוש ברוך הוא – זה לא רגש. מוסיקה זה חלק חשוב בחיי אבל זה לא הכל".

ועל חלקו של מרדכי בן דוד בתפנית הוא אומר: "במחיצתו של מרדכי, הרגשתי לאין ערוך כמה שהשילוב בין המוסיקה ודרך התורה עולים בקנה אחד, ומשתלבים הרבה יותר חזק ולא מתנגשים כפי שסברתי קודם לכן. ראיתי בעיניי ששני הדברים משתלבים בהרמוניה מושלמת". גם הסיבה שמונה קיבל על עצמו ללמוד בכולל, בחלקו הראשון של היום דווקא, היא כדי להוכיח שזה החלק החשוב יותר, הוא שזור באומנות את הגישה למוסיקה עם הגישה לדרך החיים. מונה סבור, שלמוסיקה החסידית יש עוד הרבה מה להתקדם – "היא עוד לא התחילה..." – הוא אומר – "בכל יום יורדת מהשמים השפעה חדשה בלימוד כשם שיורדת השפעה חדשה במוסיקה".

"תכתוב בגדול! תדגיש את זה!" – מצווה עלי מונה – "בכל יום יורדת מהשמים השפעה חדשה". השפעה שהטביעה חותם של אש, השפעה ושמה משה מרדכי מונה רוזנבלום.

תודה למי שסייעו בכתיבת הכתבה: מרדכי בן דוד, חנוך וינדרבוים, יוסי גיל, רובי בנט, משה לאופר, ונפתלי פערלוב

YERENT A CAR

השכרת רכב

שירות ואמינות

* השכרת כל סוגי הרכבים מהחברות המובילות

* מחירים מיוחדים ללא חיוב בשבתות וחגים

* השכרה לנהגים צעירים מגיל 21

* שירות לבית הלקוח וחזרה (באזורים מסוימים)

050-806336

"חנוך כנער"

חנוך זינדרבוים מספר על מונה

מ'מנגינה' ל'יצירה'.

עיבוד כולל 2 פנים: תזמור, בו נכתבים הכלים – אלו, מתי ולמה, והרעיונות בהם ייעשה השימוש הנכון בכלים, בהצטלבות שבה מוסיקת הרקע הופכת למשהו שמביא את השיר לשיאים חסרי רקיע.

הגאונות של מונה היא בחלק הרעיונות. לא שאת חלק הכתיבה הרגילה הוא עושה רע חלילה, אבל ככל גאון אחר הוא מאופיין בחוסר סדר וכ"בלגניסט" מושבע. לפני כל הופעה או הקלטה יש מערך שלם של אנשים שצריכים לתגבר ולהשלים את מה שהגאון שכח ("אויש, שכחתי את התווים של החצוצרות, טוב מילא שינגנו מה שהם שומעים או שיסתכלו יחד עם..."). נקודה זו באה לידי ביטוי גם בצורת הכתיבה, אבל כאמור יש בו בגאון הזה את צד הרעיונות שמביא את המוסיקה שלו למחוזות שאיש עוד לא היה בהם.

אני יכול להוסיף ולכתוב שעות על מונה האיש, על שעות מעניינות במחיצתו, על הפרפקטיוניזם שלו, שכבר הוציא מדעתם כמה וכמה מבינינו, שחשבו שבישול תקליט לוקח יומיים, וגילו כי לאחר יומיים מונה עוד לא שבע רצון מהסאונד של תוף הרגל, ולכן הוא רק שם. אבל אני לא יכול לסיים בלי נקודה מיוחדת בו, והיא, הסייעתא דשמיא המיוחדת שתמיד, אבל תמיד נמצאת לצדו, בבחינת "וכל מה שהוא עושה ה' מצליח בידו". גם בשעות הקשות של חוסר סדר, אי ידיעה, ובכל מיני מצבים שאחרים לא היו מסוגלים לעמוד בהם, מונה תמיד נופל כמו חתול על הרגליים, ויוצא מנצח עטור תהילה. ללמדנו – גאונות לחוד, עבודה לחוד, וכל זאת בלי הסייעתא דשמיא המיוחדת של מנצחים, אי אפשר להגיע לשום מקום.

משאב של מים ורוח שבאה לכבות נקודת בעירה עמוקה שנובעת ומתגברת בתוך הנפש. הניסיון למצוא את האקורד הנכון, את הקול הנכון, בא אצלו לא כאמצעי לשלם במכולת, אלא כמטרה עצמאית לתיקון העולם. ומי שלא ראה את מונה 'רואה' את הקולות נכונים באולפן (בדרך כלל כשהוא עושה אותם) לא ראה הרגשת סיפוק מימיו.

לאורך השנים הצטלבו דרכיו מספר פעמים. באחת מהן הוא עיבד את "חברותא" – מן הפקה משותפת של רוני פרקש ושלי. אחד הדברים המיוחדים בהפקה זו הייתה העבודה על הקולות. שעות רבות הושקעו אז במה שנראה כמשהו חדשני שהפך ברבות השנים לחלק מהתפיסה הבסיסית של כל הפקה.

שם, בימים של עבודה משותפת, הוא הסביר לי את עיקרי משנתו שעיבוד הוא קביים לשיר. שיר טוב עומד בזכות עצמו, ועל העיבוד לאפשר לשיר 'לתת את עצמו'. לעומת זאת, בשירים פחות טובים, אין מניעה כי העיבוד "יגנוב את ההצגה" ויעזור לשיר להגיע לייעודו.

"מלך יחיד"

לימים נפגשנו לעבודה משותפת ליד עריסתו של ערוץ 7. נסעתי אתו לבית א- ל למפגש עם הרב והרבנית מלמד ואתם כצ'לה, האבות הרוחניים של התחנה. בדרך הביתה אמרתי לו את הווארט שמיזחם לבית מודזין, על העדיפות של "הבוחר בשירי זמרה" על זו של "הבוחר בתורה". שהרי שם אפשר להגיע ישירות עד "מלך יחיד". הוא שמע וקבע כי התכנית הראשונה תקרא "הבוחר בשירי זמרה". אני זוכר את הקריינות של שלומי גולדברג, ואת ההערות בין השירים שאני אמרתי, ואת מונה שפשוט ניצח על כל דיבור והגהה שיצאו מפינו. הימים היו ימי התרגשות בשל המעמד המיוחד שהיה לערוץ 7 כערוץ ייחודי שעניי כל הציבור הדתי היו נשואות אליו.

"גאונות"

על מונה האמן כתבנו, ננסה לבחון את עבודתו.

באופן אישי אני משוכנע כי בעולם הזמר שלנו, על כל המוכשרים שבו, רק לשתי דמויות אפשר להעניק את התואר גאון: לר' יעקב תלמוד ז"ל, ויבלט"א מונה. גאונות זו באה לידי ביטוי בעיקר בתפיסת העולם שלו כמעבד, ולעיתים גם בדרכו בהלחנה. מונה מסוגל להעמיד עיבוד פושר, אשר בשיאו מושתל בו תו אחד נכון של גיטרה בס, שהופך את הכל

הכרותי עם מונה מתחילה הרבה שנים אחורה, כמעט מיום עומדי על דעתי המוסיקלית. הוא היה בשכבת הגיל הגדולה יותר ב"גערער שטיבל" ברמת גן. אביו אפרים נתן ז"ל היה מבאי השטיבל, ודמות חסידית מיוחדת במינה. אמו של מונה שתבלחט"א היא צדקת מהדור הישן, שלי אין ספק כי רק תפילותיה, והדמעות שאספה בנאדה, הן הם שהביאו את מונה למקום בו הוא נמצא היום.

"ילד שהשטיבל רוקד לצליליו"

שמחת תורה, הציבור רוקד, הקפה אחר הקפה, ואני מרוכז בילד אחד העומד ליד הבמה ומתופף עליה בשתי ידיים. ידו הימנית הופכת פתוחה כיד פסנתרן, והוא משתמש בהקשה הן בקצות האצבעות והן בחלק הקרוב למרפק, "כך זה נשמע כמו בס" הוא מסביר, והיד השנייה רק לקצב. האצבעות כאילו מכושפות, כל אחת בתורה משמיעה צליל קסום אחר. ילד שנותן קצב, והשטיבל רוקד לצליליו.

שנים חלפו ומונה היה הולך בראש השנה לתקוע בשופר לחולים. כשהשופר בידו הוא היה מכנס אותנו הילדים, וכל ילד בתורו, מונה היה תוקע לו שיר כבקשתו. מי שלא מבין את הגאונות שבדבר מוזמן לנסות בעצמו.

למרות הפרש הגילאים כאמור, אני אהבתי מוסיקה, ומונה היה מר מוסיקה, וכך החלה ידידות רבת שנים.

לנו בבית הייתה מערכת סטריאופונית משובחת – דבר נדיר בימים עברו, ומונה היה בא מפעם לפעם לשמוע ולהשמיע. כך יצא שמרדכי בן דוד בא לשבת למונה, הם אכלו אצל הורי בשבת בבוקר, ובמוצאי שבת מרדכי השמיע למונה את השיר של בובי וינטון, שבמקור הוא מושר באנגלית ופולנית ולנו הוא מוכר כ"השמים מלאים עננים". בעצם שם נולדה גם הקונספציה של התקליט, שעד היום נחשב כאחד מהרכבי המוסיקה הגדולים שהשתתף בהקלטה של תקליט חסידי.

הייתי ליד מונה בהקלטות עוד בשחר עבודתו, החל מפרחי צברים וניגוני וורדיגר, ועד הניצוח על הפילהרמונית בירושלים, והבישול הישראלי של משיח (שבן דוד שינה אח"כ בניו יורק). ליוויתי אותו בעשרות הופעות, ראיתי בשעותיו הגדולות ואף ברגעיו המביכים.

ומכל אותן שעות רבות עולה דמותו כ"אמן", אולי היחידי מכל מי שנכלל במשפחה הגדולה של הזמר החסידי.

אמן הוא מי שלא רואה בעשייה רק מקור לפרנסה, אלא עיקר העשייה היא מן

הם אנשים מיוחדים, שמטפלים בילדים מיוחדים והם מפיקים בכל שנה אירוע מיוחד, עם הזמרים המיוחדים. פרויקט מיוחד על מפעל מיוחד

"יישנם המון שחושבים שהאסק זה מפעל של מוסיקה שמארגן מופע שנת..."

ראיון עם יו"ר ונשיא מוסדות האסק, מר שלמה פרל, מייסדה של חברת ההשקעות "לורוס פאנדס", ומבעליה א. גינסור

ילדים לשיטח לשבעה שבועות בתנאי מחנה, וליצור להם שם את התנאים שהם זקוקים להם.
זה ודאי מצריך צוות ענק?

הצוות הוא בהחלט ענק. אם בקעמפ רגיל הצוות מונה 40%-30% מכלל המשתתפים, הרי שאצלנו ישנם יותר אנשי צוות מילדים, כי אנו מצמידים מדריך לכל ילד (!) ומחזיקים במקום צוות רפואי המונה כ-100 איש. עכשיו אתה מבין למה אנחנו זקוקים לאותן התרומות...

אז החלטתם לארגן ערב התרמה. איך זה מתקשר למוסיקה, הרי יכולתם לארגן דינר מכובד?

כיוון שחלק ניכר מההפעלות בתוכניות הקיץ הם זמרים שבאים ומופיעים בפני הילדים, והילדים מאוד נקשרים אליהם ומתרגשים מהם, חשבנו איך לשלב את שניהם. כך הגינו את רעיון הקונצרט, שאם כבר מגייסים כספים לקיץ, נעשה את זה במתכונת ה"קיצית"

של האסק. זה היה לפני 15 שנה, והקמנו את ארגון - A TIME FOR MUSIC - "עת לזמרה". הזמרים עצמם שמחים להיות חלק מכל המהלך, גם מההופעה כמובן וגם מההפעלות בקיץ. בעניין דינר, אנחנו אכן מקיימים באותו היום של המופע, באולם סמוך באותו הבנין כמה שעות קודם, נשף

אורחי הכבוד ראשי העיר מר ג'וליאני ומר אולמרט

חגיגי שבו אנו מארחים את כל הסלטה ושמנה של היהדות בארה"ב שהם בעצם התורמים העיקריים למוסדות. כל הנדבנים ואנשי החסד ישובים כולם סביב שולחנות ערוכים, במשתה וברוב שמחה עם תכנית מרשימה, ואז... הדלתות הגדולות של ה"מטרופוליטן אופרה האוס" נפתחות וכולם נכנסים לאולם המפואר והמדהים ביופיו, ומתיישבים למופע המוסיקלי. "מטרופוליטן אופרה האוס", אחד האולמות המפוארים ביותר בארה"ב, איך הגעתם לשם?

מי זה, ומה זה, האסק?

האסק זה מוסד המטפל בילדים "מיוחדים", האסק ראשי תיבות - "HEBREW ACADEMY (FOR) SPECIAL CHILDREN".

"האקדמיה העברית לילדים מיוחדים".

אנו מפעילים 20 פנימיות המטפלות ב-1500 ילדים נצרכים כל יום. הפנימיות ובתי הספר מפוזרים בכל רחבי ניו יורק והילדים עצמם מגיעים אלינו מכל רחבי ארצות הברית, כך שבעצם אנחנו המוסד הגדול ביותר בכל ארה"ב המטפל בילדים (לא רק) הנזקקים לחינוך מיוחד.

אתה אומר הכי גדול, ואני מוסיף שלא רק הכי גדול, אלא גם היחיד שפועל כל השנה כולה!

נכון. על אף שאנו בעצם מפעילים בתי ספר, ובבתי ספר מקובל לצאת לחופשה בקיץ, אנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו חופשות כי הילדים לא יכולים לסבול חופשות, הם זקוקים לטיפול רציף. לכן, מוסדות האסק

מפעילים בקיץ את מה שנקרא "תכנית הקיץ של האסק", קעמפ עם לוויו רפואי צמוד, שהילדים יוכלו להרגיש קצת את החופש וליהנות מן הקיץ.

ומזה בדיוק אנו מגיעים לעניין ההופעה השנתית של האסק. נכון, ההופעה השנתית של האסק. מעניין שיישנם המון שחושבים שהאסק זה מפעל של מוסיקה שמארגן מופע שנתי, ובכלל לא יודעים מה זה ובשביל מה המופע. אז כפי שאמרתי, המופע והדינר שנוערך בצמוד אליו, הם אומנם מופעי מוסיקה אבל הם אך ורק "כלי" שממנו נוכל להפיק תועלת כלכלית עבור הילדים. כספי התרומות הנאספים בערב הזה מוקדשים כולם למען "תכנית הקיץ של האסק", ועל מנת להפעיל את המערך הלוגיסטי והרפואי הכרוך בה.

היכן מתקיים הקעמפ?

הקעמפ מתקיים ב"אפז סטייט" ניו יורק במקום ששמו "פארקסוויל". חשוב להבין את גודל הארגון - להוציא מאות

בניין המטרופוליטן אופרה האוס, אחד האולמות המפוארים ביותר בארה"ב

החליטו שהם רוצים לתרום והם רוצים להיות חלק, והשנה הצדענו להם, והשיר השנתי של האסק שמחובר ע"י יוסי גרין ואייבי רוטנברג, הוקדש להם, המדריכים!

אני חייב לשאול אותך שאלה שבטח תקשה עליך, אבל בכל זאת. כמי שעומד בראש האסק ובראש הקונצרטים הללו במשך 15 שנים, איזה מופע היה הטוב ביותר, מכל השנים?

קשה, קשה.
ובכל זאת...

אין ספק שההופעה השנה הייתה המרגשת ביותר, מסיבות מובנות. אבל כפי שאמרת קודם, כשאני מסתכל על העניין יותר כיו"ר ונשיא כלכלי, שהרי על זה אני מופקד ולזה אני מחוייב, אז השנה הראשונה שהמופע התקיים ב"מטרופוליטן אופרה האוס", האסק 11, היה המופע היוקרתי ביותר, שהעלה את המופע השנתי של האסק לרמת יוקרה שאין למעלה ממנה, בכל המובנים.

ובתחום המוסיקלי?

המופע שוורדיגר שר את "כדי שנזכה לחיים טובים". זה היה פשוט ענק. ואגב, זה שיר שהולחן במיוחד עבור האסק. כן, ראינו במהלך השנים הרבה שירים שהולחנו במיוחד עבור האסק, ואפילו בדיסק האחרון של מרדכי יש שיר שהוא מקדיש לך ולאשתך ("קווה אל ה").

השירים הם רבים. קן ברג'ס הלחין לנו שיר בשנה שעברה, ו"חברים כל ישראל" של מרדכי ויידל, שהם שרים כל שנה במופע, הולחן גם הוא להאסק. מרדכי הוא גם חבר קרוב, לא רק בעניינים מוסיקליים.

לסיום, מה נאחל לך ולמוסדות האסק?

נאחל ונתפלל שבעז"ה נזכה כבר ש"ההסירותי מחלה מקרבך", שלא נצטרך עוד לעזור ולסייע לאף נזקק, כי לא יהיו יותר אנשים שזקוקים לנו. ובעניין המוסיקה החסידית, שהרי זה עיתון של מוסיקה חסידית, אני חושש! שהרי אם לא יהיה לנו למי לסייע, אז אולי גם לא נצטרך לקיים... אבל אז הרי יהיה **THE TIME FOR MUSIC!!** בבית המקדש בירושלים, בעז"ה.

בזכות העבודה המסורה של כל אנשי האסק, שבעצם עבודתם יחד, אנחנו המוסד הגדול ביותר בארה"ב לילדים "מיוחדים", ואפילו המטרופוליטן שהוא היכל אופרות על ה"ברודווי", ולא אולם שנערכות בו הופעות מוסיקליות, החליט להקדיש לנו ערב אחד בשנה לטובת המוסדות, הערב המוסיקלי היחיד שנערך בו. ההרגשה באולם היא נפלאה, האולם בנוי מספר קומות כך שהראות תהיה מושלמת כמו באופרה.

אז אתה נכנסת לכל עניין הקונצרט כיו"ר ונשיא האסק, וכאיש שעבודתו היום יומית היא בתחום העסקי, ופתאום אתה גם מנהל את "המופע השנתי של המוסיקה החסידית". איך אתה בוחר את הזמרים, על פי אילו קריטריונים?

הבחירה, כמה שהיא נראית קשה ומכריעה, היא פשוטה מאוד. הזמרים שנותנים מעצמם לילדים סביב השנה הם המופיעים. אני שוב מדגיש, הקונצרט

מחובר בקשר הדוק למפעלי הקיץ, והזמרים שבאים ומעודדים את הילדים הם אלו שהילדים רוצים לראות מופיעים בקונצרט. כמו השנה - מרדכי ודדי - שכל אחד בתחומי עוזר המון ומסייע להאסק כבר שנים. אצל מרדכי זה כבר באמת הרבה שנים וככה אנו שמחים שהוא אתנו, ועד היום הוא הופיע בכל המופעים. כמו כן, אנחנו שמחים כל שנה לתת הזדמנות גם לאלו שהם לא מהפסגה, ובשבילם עצם ההופעה בהאסק זו מן תעודת הוקרה.

הארגון הוקם עם שיי'ע מנדלוביץ, נכון?

כן, שיי'ע היה מהוגי רעיון הקונצרטים וגם הפיק את רובם. גם באותם השנים שהיה עסוק בדברים אחרים ולא יכל להפיק, הוא תמיד התעניין ותמך, וראה בזה את ה"בייבי" שלו.

בוא נדבר על המופע של השנה. מיותר לשאול למי הקדשתם את הערב השנה.

מיותר ועצוב שכן. כל שנה אנחנו בוחרים את הדבר - דברים המרכזיים שקרו באותה השנה ומקדישים את הערב להם. לצערנו, ידענו כבר אחרי המופע של שנה שעברה שהשנה יוקדש המופע לנפגעי הטרור ולכל מה שקורה בארץ, אך לא ידענו ולא חלמנו כי נצטרך לצרף גם אירועים כ"כ טראומטיים מאצלנו פה, בארה"ב... הערב כולו עמד בסימן:

"UNITED WE STAND, UNITED WE PRAY, UNITED WE SING" - "מאוחדים אנו עומדים, מאוחדים אנו מתפללים, מאוחדים אנו שרים", וכאורחי הכבוד של הערב נבחרו גם כן אנשים שיוכלו לעודד ולחזק אותנו: ראש עיריית ניו יורק (היוצא) מר רודי ג'וליאני וראש עיריית ירושלים, מר אהוד אולמרט.

למה דווקא הם, מדוע לא אנשי ממשל משראלי, האנשים שהם מקבלי ההחלטות?

רצינו להזדהות עם הכאב של העם, של הרחוב. הפיגועים לא פגעו ברשויות ובממשל, הם פגעו באזרחים תמימים בשעה שהתעסקו בעבודת יומם, ובסך הכל רצו ורוצים לחיות את חייהם בשלווה. לכן בחרנו בראשי הערים הפגועות, כי הם אלה שצריכים לעודד ולשקם את אנשי עירם והם ודווקא הם ראויים להוקרה ולמעמד על עבודתם הקשה. הנשיא בוש בעצמו שלח איגרת לערב, ואמר שלולא היה טרור במלחמה העולמית בטרור הוא היה מכבד אותנו בנוכחותו. בעבר אכן היו לנו סגן נשיא, וסנטורים חשובים - שחורים ולבנים, שכיבדו אותנו.

כל שנה נבחרים גם כמה מאנשי האסק, וזוכים להוקרה. מי היו ה"מוקרים" השנה?

כל שנה אנחנו מדגישים ומבליטים פזטון אחר מעבודת הצוותים של האסק, והשנה היו אלו המדריכים. אותם חברה צעירים שכבר בגיל זה מבינים את גודל החסד והערך שבלעזור לאחרים. אל תשכח שמדובר פה בימי הקיץ, ואותם חברה יכלו ללכת ולעשות המון דברים אחרים בזמן הזה, אבל לא. הם

מי? את העבודה החינוכית הטיפולית מנהל מר משה

קהאן שהוא שילוב של תלמיד חכם ואיש חינוך

מה? 20 פנימיות ובתי ספר, המטפלים בכ-1500

נצרכים.

למי? "...ידענו כבר מתחילת השנה שזה יוקדש

לאסונות בארץ, אבל לא חלמנו עלינו פה, בארה"ב."

את מי? "הזמרים שנותנים מעצמם לילדים סביב

השנה, הם המופיעים."

מתי? "המופע אומנם מתקיים בחורף, אבל הוא

לטובת מפעלי הקיץ."

איה? "ה'מטרופוליטן אופרה האוס' שהוא היכל

אופרות על הברודווי, ולא נערכות בו הופעות מוסיקליות,

החליט להקדיש לנו ערב בשנה."

איך ולמה? "כי רצינו להזדהות עם הכאב של העם,

של הרחוב, ולכן בחרנו בראשי הערים, כאורחי הכבוד."

האסק

**מופע האסק ה-15 הוקדש
השנה להצדעה והזדהות עם
נפגעי הטרור בארץ ובעולם**
* **מיטב הזמרים נפגשים עם**
מיטב המנצחים והמעבדים
* **הקהל צוחק ובוכה חליפות**
* **זה קורה רק פעם בשנה**

מאת כתב 'שירו' לוי בניו יורק

המסכים עולים

עוד מסך עולה ומגלה מפלס נוסף בבמה. עליו יושבים נגני התזמורת של ישראל לאם והפסנתרן העולמי - ירון גרשובסקי - על הפסנתר. בזה אחר זה עולים כל האומנים שיופיעו הערב, וכל אחד משמיע קטע מוסיקלי קצר. ראשונים עולים להקת "דבקות" עם אייבי רוטנברג ושרים קטע מהשיר "לכל זמן ועת תחת השמיים". אחריהם עולים שלמה שמחה וישראל ויליגר, ששרים מ - "כי אתה היא מלך מלכי המלכים" של בעלז. מקהלת הגברים "קול חברים"

עלטה מוחלטת באולם. הרחשים שעוד נשמעו מהקהל סביב עניין הישיבה במקומות נפסקו גם הם, הכל מוכן. בעוד רגע יוסט המסך, הבמה תיחשף והערב המדובר ביותר, הגדול ביותר והמכובד ביותר במוסיקה החסידית העולמית - "קונצרט המוסיקה השנתי של אגודת האסק" - ייצא לדרך. אני מנסה להביט מסביבי אך מפאת החושך הסמיך אני מצליח לראות רק את היושבים קרוב אלי. פניהם אומרות הכל: מתרגשים, דרוכים ומצפים. רק שהם יושבים רגל על רגל, ואני - עם דפדפת על ברכי וקשוב ל"קול" רחש, כשכולי תקווה שאצליח להעביר אליכם קצת מן הרגשות והאווירה של הערב המרגש הזה. מרגש במיוחד השנה, כשהאירוע כולו הוכרז כערב הצדעה והזדהות עם האבל על הנרצחים ותפילה לשלום הנפגעים ממעשי הטרור בארץ הקודש ובארצות הברית. כי אתה שומע קול תפילת עמך ישראל ברחמים.

פתיחה "צבאית" חגיגית

המסך עולה מעל הבמה. קול תרועת חצוצרה נשמע ומשמר כבוד המורכב מחמישה חיילים עולה ונעמד במרכז הבמה. המנחה נחום סיגל פותח את הערב, הוא מקדם את כולם בברכת "ברוכים הבאים לקונצרט ה-15 של Time For Music" ומזמין את מר שלמה פרל - יו"ר האסק - לפתוח את האירוע. לאחר מילים קצרות וחמות מזמין מר פרל את מר צ'ארלס שומר, חבר הסנאט של ארצות הברית מטעם מדינת ניו יורק. הסנאטור מגיע אל הבמה בלית עוד כמה אנשי ממשל והם מסתדרים על הבמה בשורה. מבין הקלעים מופיע ילד הפלא ברוך אביטן, ויחד עם מקהלת גברים המונה כ-20 משתתפים ובלויי תזמורתו של ישראל לאם הם שרים את המנון ארצות הברית. הקהל כולו נעמד על רגליו ומוחא כפיים בהזדהות עם אבל העם האמריקני.

מר פרל ניגש אל המיקרופון, נרגש כולו, ואומר: "היום, על הבמה הזו, נראה הרבה הזדהות עם אבלם של נפגעי הטרור הן בארצות הברית והן בישראל. יונייטד ווי סטנד, יונייטד ווי סינג." - ("מאוחדים אנו עומדים, מאוחדים אנו שרים") ומסיים - "גוד בלאס אמריקה!" - ("אלוקים, ברוך את אמריקה") הילד ברוך אביטן פוצח בשיר עם המילים "גוד בלאס אמריקה", כשכל נכבדי הממשלה עדיין עומדים על הבמה, עם יד מונחת על הלב. ניכרת הזדהות רבה והקהל מריע בהתרגשות.

משמר הכבוד יורד מהבמה. מר פרל מזמין את חבר הקונגרס מר אנטוני ווינר, שמדבר בשבחם של אנשי "האסק" וכל שאר העוסקים במלאכה, כשבראשם - מר שלמה פרל ועוזריו. מר פרל מודה לו על עזרתו לישראל ול"האסק" ומעניק לו תעודת הוקרה. הסנאטור מר שומר, שעולה אחריו, מזכיר בדבריו את הדברים שדרש מהנשיא בוש בפגישתם האחרונה, באומרו שמלחמתה של ישראל בטרור מקבילה למלחמתה של ארצות הברית בטרור, ושכולנו חייבים להתאחד - לאו דווקא בתחמושת, כי אם גם במעשי צדקה וחסד. עוד הוא מוסיף ומדבר על שמו "שומר", מלשון שמירה וכשמו - כן הוא, הוא מתחייב להיות שומר טוב על אמריקה ועל ישראל וכמובן גם על "האסק"!

מר פרל מודה לכל הנואמים, הסטנדר מוזז הצידה, והאות ניתן לפתיחת התוכנית המוסיקלית של הערב.

והתזמורת הפילהרמונית. דממה באולם, כשכל זוג עיניים ואוזניים מכוון אל הבמה, לבל יחמיץ אף תו. לא רואים את המנחה, לפחות לא מאיפה שאני יושב, אבל הוא מזמין את שלמה שמחה, שיבצע את "מזמור לדוד" של הרב קרליבך ז"ל. השיר מתחיל בקטע חזנות "משה אהרון וכהניו" ושלמה שמחה עולה ויורד בטונים כשהמקהלה ומחייאות הכפיים של הקהל מלווים אותו. אחריו מזמין המנחה ידיד ותיק של האסק, ש- "תמיד מגיש לנו עזרה בעת הצורך" - דדי!!!

הקהל מריע ממושכות, ודדי עולה אל הבמה ושר את "גם כי אלך בגיא צלמוות" בליוויה של המקהלה. הביצוע הנפלא ומרקייע השחקים (תירתי משמע...) מוכיח שלמרות שלא שמענו אותו תקופה ארוכה, הוא עדיין דדי. כמחווה מיוחדת להאסק, דדי מבצע ריקוד קל על הבמה והקהל מחזיר לו בתשובות. את השיר הבא שמנגנת התזמורת, מקדיש ישראל לאם למנחה - נחום סיגל. לאם מספר שבראיון שקיים איתו סיגל בתוכנית הרדיו שלו, הוא נשאל אם ינגן את "ניקי דודל" (- שיר אמריקני ידוע). זה נתן לו את הרעיון לנגן את השיר הזה אבל עם שם יותר יהודי: "יענקל דודל" ... הקהל נהנה ומצטרף לפזמון המוכר.

לסיום החלק הראשון של הערב מזמין המנחה את מרדכי בן דוד, ששר את שירו המפורסם "סאם דיי ווי וויל אול בי טוגד'ר" (- "יום אחד נהיה כולנו ביחד") והקהל כולו (כן, גם אני) מצטרף בהתלהבות...

כששני ראשי ערים יהודיות נפגשים...

החלק השני של הערב נפתח בסדרת נאומים של אחמ"ם ותורמים. מנכ"ל הערב - הרב משה כהאן - מספר בכמה מילים על "האסק" ומעניק תעודות הוקרה לאנשים שעזרו לאגודה. אחר כך הוא מזמין את מר לוקסנברג, אף הוא מהמסייעים ל"האסק". מר לוקסנברג פונה לראש עריית ירושלים, מר אולמרט, שיושב בקהל, ומזכיר לו איך אירח אותו לפני כשנה בכותל המערבי, בחגיגת בר מצווה לאלף ילדי עולים (באירוע של חב"ד). הוא מדבר בשבחו של ראש העיר, ששומר בתוקף על ירושלים כבירת ישראל, ומזמין אותו אל הבמה.

התזמורת פוצחת ב"ירושלים של זהב" ואולמרט עולה לבמה ומקבל תעודת הוקרה. הוא פונה אל המקרופון ומבקש - "אל תתלהבו יותר מדי, עוד מעט תראו ראש עיר אמיתי" (-ג'וליאני) ... צחוק שוטף את האולם ומתחלף בתשובות רמות.

תורם נוסף ל"האסק", מר צ'ארלס קושנר, מדבר - כמו כולם - על הפיגועים ועל הצורך באחדות, ומפנה את המיקרופון לאולמרט. ראש עריית ירושלים פותח בשבחו של ראש עריית ניו יורק היוצא - מר ג'וליאני, ועל מנת להמחיש את אהבתו של הלה ליהודים ולעם היושב בציון, הוא מספר:

"לפני כתשעה חודשים, אירע פיגוע רצחני בחברון, תינוקת בת עשרה חודשים נרצחה מידי של צלף. מר ג'וליאני התקשר אלי, הביע צער על מה שקרה, וביקש ממני טובה אישית: שאשיג לו תמונה של התינוקת הנרצחת שלהבת פס ה"ד. כמובן שהשגתי את התמונה במהירות האפשרית ושלחתי לו אותה. כבר למחרת הוא כינס את מועצת העיר וסיפר להם על פיגוע הירי, ומאז עד היום מונחת התמונה על השולחן במשרדו, וכן גם

מטורונטו מזכירה לנו קצת מהשיר "כדי שנזכה לחיים טובים", ומרדכי בן דוד ודדי עולים יחד בשירת "וכנה אשר נטעה ימינך". הזמרים מסתדרים בשורה ישרה, ואז - עולה מסך שלישי ומתגלה מחזה מרהיב: תזמורת פילהרמונית שלמה בהרכב של כ-60 נגנים. אורות האולם נדלקים לפתע ומגלים את הקהל המשולהב. פעם ראשונה הערב שמדמן לי לראות את האולם כולו, והוא - מלא עד אפס מקום. מחייאות הכפיים שוככות, האורות מתעמעמים והפילהרמונית משמיעה צלילים נוגים. על המסך מוקרנות תמונות מפיגועי התופת בתאומים, ועל הרקע המיוחד הזה פותחים כל הזמרים בשירת הפזמון המפורסם של האסק: "A Time For Music", באחדות נפלאה ובאווירה המיוחדת של הערב הזה, שהוא שילוב של אבל ושמחה יחדיו. הזמרים מפנים את הבמה. ישראל לאם - המעבד והמנצח של הערב - פונה אל הקהל ומבקש ממנו להצטרף אליו בשיר מזמירות השבת "השומר שבת הבן עם הבת". הקהל שר ומוחא כפיים. אל הבמה עולה שלמה שמחה בליווי שני חזנים וביחד מבצעים את קטע החזנות המפורסם "שהחיינו" בליווי מקהלת הגברים.

הבאים בתור הם אייבי רוטנברג ו"דבקות", כשאייבי על הפסנתר בלחן השקט והרגוע של "מן המיצר" בליווי המקהלה

על השולחן במשרדי...

הקהל, מרגש כולו, מוחא כפיים, ואולמרט יורד מהבמה, לא לפני שמזמין את ג'וליאני לעלות. אולי כאן המקום לציין שלפני כל גואם "חשוב" מוקרן על המסך קטע קצר מראיון שלו לטלוויזיה האמריקנית.

ג'וליאני עולה לבמה. הקהל מריע ממושכות ואף נשמעות קריאות "רו-די-רו-די", הוא לא מצליח לדבר כי הקהל לא נרגע. לבסוף שוככות התשואות והוא פותח בדברים. הוא מקשר את פעילות "האסק" למלחמה העולמית בטרור, כי כל מטרת "האסק" היא לעזור לאנשים ולגשר על פערים חברתיים. מה ש"האסק" עושה זה בדיוק מה שנחוץ גם פה וגם בישראל: הרבה עזרה ותמיכה אחד לשני. הוא סיפר ששאב המון עידוד וכוח מהביקור שלו בישראל, כשראה איך אנשים ממשיכים לחיות בצל הפיגועים והמצב הקשה. הוא גם מודה לאולמרט, ש - "גם הוא, כמוני, ראש עיר יהודית..." הקהל פורץ בצחוק, ומלווה את ירידתו מהבמה במחיאות כפיים ממושכות.

"קדאצ'קה", מחרוזת ובדיחה מהחתונה...

אל הבמה באים ועולים יוסי גרין ואייבי רוטנברג. הם שרים יחד את השיר השנתי של "האסק", שהלחין גרין ואת המילים כתב אייבי, שיר מיוחד ומרגש. ברקע, על המסכים, מוקרן סרטון שמראה את צוות המתנדבים של הקעמפים של "האסק" מהקיץ האחרון, ש - "יכלו ללכת ולעשות הרבה דברים בקיץ: כסף, ללמוד, וכו' - כך הקריין - ובמקום זה הם בחרו דווקא ללכת לקעמפ של "האסק", שזו משימה קשה ומאומצת. על אף שהם עבדו כל כך קשה, הם מאוד נהנו כי יש בעבודה הזו המון סיפוק".

ישראל ויליגר מוזמן לבמה, והוא שר את "הוא כלל גדול" מהדיסק הראשון שלו. הוא אף מפליא בריקוד "קדאצ'קה" להנאת הקהל המשולהב. הרוחות מתלהטות, ואחד הצופים יורד עד הבמה ומתחיל לרקוד שם, מראה שכיח בהופעות בארץ אבל מאוד לא שגרתי בניו יורק, והקהל יוצא מגדרו.

אחרי ויליגר עולה להקת "דבקות", עם אייבי רוטנברג כמובן, והם שרים "אני מאמין באמונה שלמה שהבורא יתברך שמו הוא לבדו עשה ועושה..." וממשיכים במחרוזת עם "נער הייתי וגם זקנת" בלחן הידוע, ושיר באידיש "טעטע טעטע", כאן מצטרפות גם מקהלת הגברים והתזמורת הסימפונית. יש לציין שבכל עלייה לבמה לובשים משתתפי המקהלה תלבושת אחת: חליפות וווסטים בצבעים שונים. "דבקות" שרים "רחם על ציון" ו"ישאבתם מים בששון" במנגינה השמחה והקצבית. לקול תשועות הקהל הם יורדים מהבמה ודדי עולה.

דדי מספר לקהל שהוא לא יודע מה השתנה אצלם במהלך השנה האחרונה, אבל אצלו - בתו התחתנה בשעה טובה. כמנהגו בקודש, מצרף דדי בדיחה: "במהלך החתונה, למדתי הרבה מנהגים חדשים שעל קיומם לא ידעתי לפני כן (זו בתו

הבכורה). מתחת לחופה, ראיתי את המחוננת מסתובבת סביב החתן וממלמלת משהו. שאלתי את הרב המקדש - מה היא אומרת שם? והוא ענה לי - "תפילת הדרך"...! הקהל צוחק ודדי פונה לשיר עם המקהלה את "עושה שלום במרומי" בלחן לא מוכר אך יפה מאוד. השיר הבא הולחן ע"י אייבי רוטנברג ויוסי גרין לזכרו של הרב קרליבך ז"ל - "אלוקי נשמה שנתת בי", שיר שדדי הקליט בעבר.

את השיר האחרון, מבקש דדי להקדיש למי שהביא אותו עד הלום: יוסי גרין! (מחיאות כפיים סוערות) והוא שר "רצה הקב"ה ליכות את ישראל..." בלחן של גרין כמובן, ועם השיר הזה הוא נפרד מהקהל.

רגעי הסיום - מרקיעי שחקים

המנחה, נחום סיגל, מנצל את רגעי המתח לפני עלייתו של מרדכי בן דוד לתודות וחלוקת תעודות הוקרה לעוזרים והמארגנים. אחריהם הוא מזמין לבמה את ענק הזמר החסידי. בסגנונו המיוחד של סיגל, זה לוקח יותר זמן מחלוקת כל התעודות: "מ-ר-ד-כ-י ב-ן ד-ו-ד !!!" בן דוד פותח ב "אנחנו מאמינים בני מאמינים" והקהל משתולל.

את השיר הבא הוא מבקש להקדיש לכל קורבנות הפיגועים בתאומים ובכלל במשך כל ההסטוריה של העם היהודי. מרדכי מביא שני כסאות אל הבמה, אחד לו ואחד לילד הפלא ברוך אביטן, שמצטרף אליו בשירת "אב הרחמים..." בשעת השירה, מוקרנות על המסך תמונות מהתאומים, מפיגועים בארץ, עם תמונות מהשוואה ותמונות של רבנים ואדמו"רים שנפטרו בשנים האחרונות. הקהל מוחה דמעה ומוחא כפיים, ומצטרף לשיר הבא: "כל העולם כולו גשר צר מאוד, והעיקר לא לפחד כלל", כשמרדכי וברוך רוקדים על הבמה ומסיימים את השיר בחיבוק אבהי.

מרדכי מזמין את בנו, יידל, והם שרים "חברים כל ישראל ונאמר אמן". אחריהם הוא מזמין את דדי, והם שרים שירי חתונה: "כי אתה הוא מלך", "תהא השעה הזאת", "פתח שערי שמייים" של בעלז ו- "עוד ישמע" של קרליבך. הקהל יוצא מגדרו וההתלהבות עולה משיר לשיר עד שקירות האולם רועדים. המסך השלישי עולה שוב, והפילהרמונית מתחילה בנגינה שקטה. כל אחד מהזמרים שהופיעו הערב עולה לבמה בתורו: "דבקות", ישראל ויליגר, ילד הפלא ברוך אביטן, שלמה שמחה, יוסי גרין, דדי ומרדכי בן דוד. כל אחד תופס את מקומו על הבמה. המנחה של כל הזמנים - נחום סיגל - עולה אף הוא, ואיתו המפיק של הערב, שייע מנדלביץ', שמחליף חיבוק עם המעבד ישראל לאם. נגני התזמורת קמים על רגליהם ומשתחוים לקהל וכן גם כל הזמרים. מופע "האסק" החמישה עשר תם והמנחה מכריז: "לשנה הבאה בירושלים!!!"

קחו נשימה ארוכה... ליפא שמעלצר - טור אישי

ערב חג הפורים, בבית הרב אסיפה גדולה, ואיש לא יודע מה לעשות, איך לפתור את הבעיה. ליפא שמעלצר, הזמר האמריקאי, הפך את העולם החסידי עם הקלטת "לטובה".

יש שם איזה ניגון "ותשובה ותפילה וצדקה", והוא שר שם בנשימה אחת הרבה מילים. עכשיו, מה הבעיה? ובכן, במגילת אסתר, אומרים את עשרת בני המן בנשימה אחת: פרשנדטא, אספתא, וזתא וכו'. באמת, היו להמן הרבה יותר ילדים, אבל בגלל בעיית ה"בנשימה אחת", אומרים רק עשרה... עכשיו, ליפא שמעלצר מצליח להספיק בנשימה אחת כל כך הרבה מילים, שאולי כבר אפשר להגיד יותר שמות...

ישבו כך על המדוכה ימים כלילות, ולבסוף החליט הרב: כל עוד לא יוצאת קלטת נוספת עם נשימה כזו ארוכה, אנחנו לא צריכים להזכיר יותר שמות! ולנו נשאר רק לחכות לקלטת הבאה... פורים שמח!

"בשבילי, התקדמות בהאסק פירושה

התקדמות בעזרה להאסק"

ריאיון נחום סיגל המנחה של האסק

לצורך הפרוייקט של האסק ראינו את כל מי שקשור למופע: יו"ר האסק, המפיק, ואותך – המנחה. לכאורה, סתם עוד אחד בהפקה, אבל בקהל אתה מזוהה חזק עם האסק. איך אתה מסביר את זה?

ראשית כל, תודה על המחמאות. אני ממש נבוך, כי אני רגיל בדרך כלל לראיין, לא להתראיין. ובכל זאת כשאתה רוצה שאני אסביר את הקשר

שלי להאסק, אני לא יודע להצביע על דבר ספציפי. למעשה, לא אני הנחיתי את שלושת המופעים הראשונים. הפעם הראשונה שהנחיתי הייתה בשנת 91 במופע מס' 4, ומאז זכיתי להתקדם בהאסק. ובשבילי, התקדמות בהאסק פירושה התקדמות בעזרה להאסק. ביקרתי בקיץ בקעמפ המפורסם, והשתדלתי לשמח את הילדים, ובתוכניות שלי ברדיו אני משתדל לסייע בהד הציבורי. בכלל, אני משתדל להימצא באזור, ולעזור בכל דבר שאני אוכל.

נו, אז איך אתה מסכם את המופע השנה?

פנטסטי. היה מעולה, ההרגשה הייתה טובה, התכנית הייתה נפלאה. הכל היה טוב.

אתה אומר שהכל היה נפלא. כשראינתי את מר שלמה פרל, הוא אמר לי שהאסק השנה היה המרגש ביותר.

כן, בהחלט. הערב הוקדש לנפגעי הטרור והפיגועים, וודאי שהוא היה מאוד מרגש ומאוד נוגע ללב, כי השנה פתאום זה גם בלב (ישראל) וגם בבית (ארה"ב).

מה היה הרגע שריגש אותך במיוחד?

אני חושב שזה היה כשג'וליאני עלה לבמה והקהל פשוט חיבק אותו מהכסאות. לראות את האיש הזה, עם כל האחריות שהייתה לו בתקופת הפיגועים הנוראה ואיך שהוא הצליח להפגין נחישות ותקווה, עומד על הבמה בהאסק, זה היה מרגש מאוד בשבילי.

האם המופע השנה היה הטוב ביותר בכל הזמנים?

תמיד האחרון נתפס כטוב ביותר, כי זה עתה חווית אותו. ובפרט כמו שאמרת שהשנה הוא היה מרגש במיוחד. אבל הקלאסי ביותר לדעתי, היה ב-93, מופע מס' 6.

אולי כי אז זה היה מופע מס' 3 שלך ובעצם קבעת 'חזקה' כמנחה...

תודה (בצחוק סיגלי אופייני). המופע הזה היה עם שלמה קרליבך והוא היה ענק, פשוט ענק. הקהל יצא מגידרו.

שתף אותנו באיזו דרמה שאולי הייתה לך בתור מנחה במשך השנים, לאו דווקא בהאסק. איזה נואם שעלה ולא ידעת את שמו או משהו כזה?

ב"ה, אין תקלות. בדרך כלל הולך טוב והכל זורם בעז"ה. הלא זה אמריקה פה! (צוחק)...

אז איזה סיפור מיוחד ממופע?

שלמה קרליבך, זה היה לא יאומן. הוא הופיע בהאסק 6, וכשסיים את הופעתו הקהל פשוט לא נתן לו לרדת. הוא נאלץ להישאר על הבמה עד שהקהל נרגע.

אתה המנחה, למה לא עשית סדר?

כששלמה היה על הבמה הוא נטל גם את ההנחיה לידי, פשוט לא היה לי סיכוי. וטוב שכך, כי זה היה רגע בלתי נשכח!

"הפכנו לאירוע השנתי של המוסיקה

החסידיית העולמית"

ריאיון שיי'ע מנדלוביץ המפיק של האסק

כמה זמן לפני המופע אתם אנשי ההפקה מתחילים לעבוד עליו?

בדרך כלל זה בסביבות חצי שנה קודם, אז מתחילים לבנות את התכנית, הזמרים, המופע וכו'. דווקא השנה הייתה "מיני דרמה", כי על המופע השנה התחלנו לעבוד כפי שאמרתי, לפני חצי שנה, ואז באו הפיגועים הנוראיים בניו יורק ובוושינגטון והמצב רוח

פה בארה"ב היה ממש ב"דאון". התכנסנו כל אנשי האסק למפגש, והועלו שם כל מיני דעות מה לעשות עם המופע השנה, והיו אף דעות שלא לקיימו כלל. אני הבעתי את דעתי, שחייבים להמשיך בשגרה ולא ניתן להם המפגעים להצליח במטרתם לשנות את חיינו, ודווקא כן לעשות ערב ולהקדיש אותו בדיוק לנושא הזה, לזכור את הנופלים, ולעודד את הפגועים והזקוקים לעידוד. אמרתי להם שזו דעתי ושהם יחליטו וכך נעבוד. לשמחת, הם אכן החליטו בעד, והיה ערב נהדר ומלא תקווה.

אם אנחנו הולכים אתך אחורה, איך בעצם נולד

רעיון המופע?

מר שלמה פרל פנה אלי לפני 15 שנה, ושאל איך אנחנו מפיקים מסע התרמה למען מפעלי הקיץ של האסק. אמרתי לו שלדעתי התרמה לא חייבת להיות דווקא ע"י דינר ודברים מוכרים כמו הגרלות וכו'. בא נארגן אירוע מוסיקלי שהכנסותיו ילכו כולם למטרה הנעלית הזו. ואכן, קבענו "קביעות", והפכנו לאירוע השנתי של המוסיקה החסידיית העולמית. ב"ה כל שנה מתקיים הערב הזה, ובזכותו זוכים אותם הילדים לשמחה שלהם.

את הערב השנה הקדשתם כאמור לאירועים בארץ. מדוע שלא תעשו כזה ערב בארץ? האם לדעתך, בתור מפיק, יש סיכוי לכזה ערב בארץ?

בהחלט, אני מאמין שכזה ערב יכול להצליח מאוד. אני מאמין גם שיימצאו האנשים בארץ שישלמו לכזה ערב על אף המצב. רק שלהפיק כזה ערב בארץ עולה הרבה יותר יקר מאשר כאן, וכשכל הכספים הם כאמור תרומה, נבחרת האופציה הזולה.

האנשים בארץ מכירים את האסק לא מהשתתפות בערב עצמו, אלא מהדיסקים שיצאו לצפייה במחשב ומקלטות השמיעה. מדוע הם לא יוצאים בשנים האחרונות?

פשוט מאוד, את עשרת המופעים הראשונים אני הפקתי והם אכן יצאו בתקליטורים. מארבעת המופעים שהתקיימו מאז לא יצאו תקליטורים לצפייה כי האירוע עבר ל"מטרופוליטן" ואי אפשר להכניס לשם ציוד צילום. אבל, והנה מגיע הסקופ, השנה לאחר כמה שנים, אנחנו נוציא בעז"ה קלטות אודיו לשמיעה.

כשחולפים על פני ההופעות במשך השנים, איזה מופע לדעתך היה הטוב ביותר?

זה לא עניין של טוב ביותר, שהרי כל מופע התאים לרוח הימים והוקדש לדברים גדולים שקרו באותו זמן. תמיד בימים שלפני המופע, אתה מרגיש שעומד להיות הערב הטוב ביותר שיהיה, ולכן אני חושב שדווקא המופע השנה היה המרגש

את שמות הזוכים במצעד הזמר החסידי לשנת תשס"ב, שהתקיים בחודש שעבר ב"היכל התרבות" בתל אביב, אתם וודאי כבר יודעים, אך הרבה פרטים שאינכם יודעים עדיין מתפרסמים כאן אצלנו לראשונה!

באירוע הופיעו תשעה זמרים, מגדולי הזמר החסידי מהארץ ומחו"ל, בשיתוף עם מקהלות ילדים. כרטיסים לא ניתן היה להשיג כבר כמה ימים מראש, והאולם היה מלא עד אפס מקום! מראה הבמה היה פשוט מדהים: 70 נגני פילהרמונית, בניצוחו של הד"ר מרדכי סובול, והערב כולו בהפקתו של בנו אופיר סובול.

אין ספק, זה לא רק עוד ערב מוצלח של "יובל", האנסמבל הישראלי לחזנות ומוסיקה יהודית, כי אם ערב שקובע סטנדרטים חדשים ומעלה את המוסיקה החסידית לרמות הגבוהות ביותר.

על "יובל", ועל כל האנשים שמאחורי היוזמה, אנו מזמינים אתכם לקרוא בגיליון הבא של "שירו לו" שייצא לאור בעז"ה לקראת פסח הבעל"ט.

מצעד הזמר, כשמו כן הוא. מצעד, שבו צועדים עשרה (השנה רק תשעה - עיין מסגרת) שירים שמבוצעים ע"י זמרים שונים, והקהל הוא זה שמדרג את השירים ע"פ דעתו ושמיעתו, וכך נבחרים השיר הזוכה ושני סגניו. ב"יובל" רצו שהצבעת הקהל תהיה אך ורק לשיר היפה ביותר, ושהשיקולים לא יוטו בגלל שמו של המלחין או המעבד, ולכן רשימת המלחינים והמעבדים נשארה חסויה עד אחרי ההצבעה.

לכם, שהייתם ועוד לא הספקתם להתעדכן, ולאלה שלא היו, מוגשת בזאת הרשימה החסויה עם שמות המעבדים והמלחינים, בפרסום בכורה בלעדי ל"שירו לו".

הזמר מצעד החסידי

מנדי גרופי
ונגינותי נבנן
לחן: אלי לאופר
עיבוד: אורי קריב

ישי לפידות
בואי בשלום
לחן: ישי לפידות
עיבוד: אורי חודורוב

ישראל פרנס
אל תירא
לחן: משה לאופר
עיבוד: משה לאופר

חיים ישראל
תפילה לעני
לחן: חיים ישראל
עיבוד: אריה לבנון

המנצח והמפסיד
המנצח של הערב
ד"ר מרדכי סובול ומנדי וולד

אודי אולמן
כה אמר
לחן: אודי אולמן
עיבוד: אלדד שרים

אפריים מנדלסון
זה שיר שבח
לחן: איציק עזרן
עיבוד: אריה וולניץ

יהודה דים
תמכתי יתדותי
לחן: יהודה דים
עיבוד: ישראל לאם

שלהב
המלאך
לחן: משה בלייכברד
עיבוד: לאסלו רוט

חסר טונים
מנדי וולד

שהגיע במיוחד מארה"ב אך חלה בבקב המופע ופשוט לא יכל לשיר - הוא עלה לבמה והתנצל

שלומי דקס
וכלם מקבלים
לחן: יצחק וולדנר
עיבוד: ישראל לאם

המוסיקה

"מיזרחסידית"

מנחם טוקר אישי

לפני כחודש, פנה אלי זמר – שאם נברר היכן סבו ז"ל נולד, נוכל להגדירו כזמר מזרחי – ושאל אם כדאי לו להוציא אלבום מזרחי ממיטב המורשת של אבא, או אולי חסידי כי זה מה ש'הולך'?

אם לא נתייחס לתשובתי הראשונה (שהייתה "חפש מקצוע אחר, אין כסף

במוסיקה"), התשובה השנייה הייתה – מה זה משנה? העיקר שתכוון את ליבך לשבשים ואז סבך ז"ל ימליך יושר בעדך ובעד כוונתך.

לאחרונה חלה תפנית (שאגב התרחשה לפני כמה שנים גם במוסיקה הכללית-ישראלית), ויש יותר ויותר זמרים מזרחיים, שחלקם הגדול אינו מסתתר תחת מבטא ו/או שם חסידי ולא תחת שירים חסידיים שאינם מתאימים לאופיים, אלא ממש מוציאים אלבומים, הנמכרים היטב. והפלא ופלא, הם אינם זקוקים לרופא שיניים שיישר את שיניהם לאחר ההקלטה.

אם נרוץ אחורה בשנים, נוכל לראות כמה שלבים במוסיקה המזרחית:

בשלב הראשון היה ג'ו עמר, אחריו היו כמה מצליחנים כיחאל נהרי, משה גיאת, הציונים גולן ויחזקאל, שר שלום קשת ועוד, שחלקם מפייט עד עצם היום הזה.

השלב השני היה שלב ה'השתכנונות'. זמרים מובילים כדודו דרעי, אבי בן ישראל, אמיר אליהו ועוד הוציאו אלבומים חסידיים, עם מחרוזות חתונתיים, שבתיים ועוד מחרוזות ממחרוזות שונות. ניסיון יפה, אבל זהו זה לא הצליח לבטא את עוצמתם ואיפיונם העדתי (ואולי לא רצו?).

השלב השלישי הוא יציאתם אל האור של כמה זמרים מזרחיים (כולל חלק מהדלעיל) שאינם מתביישים ומוציאים אלבומים מזרחיים הנמכרים היטב.

לאחרונה, ואם יורשה לי לנחש – גם בעתיד (הסגנון המזרחי יתפוס לעניות דעתי יותר ויותר), אנו עדים לתופעה בדיוק הפוכה מזו שהתקיימה בשלב בשני (אני מקווה שאתם עוקבים, אה?): אופ שימחע'ס, יידל, נגל, אולמן ואפילו אברהם פריד (המוכיח שלאינדיאנים הייתה 'נשומה': "דדה ביה", "מי מה") משתמשים בכלים מזרחיים, בזמרים, נגנים וסגנונות שקרליבך לא היה שר. וכן יש גם הפוך על הפוך – זמרים 'ספרדיים' השרים בחסידית, בצורה מרגשת ועם הצלחה חסרת תקדים. הידעתם למשל ששווקי חלבזי? ג'רופי תימני? בורוכוב בוכרי? ריס, שמואל, פיאמנטה, נקש, ברדה ויינון צדוק גם הם אינם אשכנזים? נו ואז מה? זה שמשפחתו של שווקי היגרה מחלבז שבסוריה זה מפחית מהנשמה? מהכוונה? מהרוחניות??? לא ולא!

מה ששונה אצלנו – וסילחו לי שאני נשמע משגיח בשיעור מוסר – הוא שבאמת, המוסיקה היא מדרגה ברוחניות כדי להתקרב לאבינו שבשמים (וכאן אני חוזר לאותו זמר, שאגב נראה לי שחזר לשיר בבית). אם אתה שר עם מילים, שבהן יש כמיהה לגאולה, לישועה, לרפואה ולעוד דברים הגורמים נחת רוח לכבודו היושב מעלינו, אז זה ממש לא משנה אם אתה שחור או לבן, בשר או חלב, מזרח, מערב, ריס או בוכריס. המוסיקה שלנו היא יהודית!!! יש סגנונות הנמכרים יותר ויש עוד יותר, יש אלטרנטיבי יש מזרחי, יש חסידי מחצרות חסידיים ויש מיינסטרים, רוק רגאי ומה לא. אפשר לדבר על הכל ואפשר לשיר הכל. מותר להעדיף סגנון אחד ולא לאהוב סגנון אחר. העיקר שכונות הזמרים והקניינים (אנחנו) היא הכוונה האמיתית שלשמה אנחנו חיים בג'ונגל הזה.

קבלו אותו בתשואות!

ברקאי

יבוא ויצור מוצרי בשר

מקום ראשון בטריות
מקום ראשון בטעם
מקום ראשון בהגינה

"ברקאי" - יבוא ויצור מוצרי בשר - בקר, עוף, חודו, נקניקים ופסטרמה בהכשר המהודר של הרב לנדא שליט"א רב אב"ד דב"ב. להשיג ברשתות השיווק ובחנויות המובחרות

הבחירה הכי מוצלחת מהלול עד לצלחת

ה-רחם MAN

האיש מאחורי "רחם"

החבר'ה מכנים אותו: "הלל פלאי האמריקאי". הוא העלה את שלמה כהן למעלה, הוא גלגל על וורדיגר את מידת הרחמים והוא מאוד (מ)רחם על שוואקי. הצצה קטנה לפינתו של פינקי וובר, אברך חסידי תושב ברוקלין. סיפורו של חסיד סאטמר שהצליח להפוך את פריד ל'ציוני'...

א. גינוסר מראיין את הבדחן והמלחין פינקי וובר

לראיין את פינקי (פנחס מרדכי) וובר זו משימה לא קלה. בכל שעה שתקשר הוא עסוק, ולזאת עוד הוסיפו את פער השעות בין ארצות הברית לישראל...

לבסוף הצלחתי "לתפוס" אותו בביתו (-) רק לכמה דקות" בשעה 10:00 בלילה, שעות ניו-יורק (את חישוב השעה בארץ נשאיר לכם), אך במהלך הראיון התברר לי שגם הזמרים שמתדפקים על דלתו צריכים לעבוד קשה כדי ש"ישחרר" להם משהו. הרגשתי שאני בחברה טובה, וידעתי שגם אני אצא עם חומר טוב, כמו כל מה ש"יוצא" מפינקי וובר.

השאלה הראשונה והמתבקשת בכל ראיון עם מלחין היא - מהו השיר הראשון שהלחנת?

פינקי: "אני חושב שזה היה למילים "מקומי מעפר דל". אני כבר לא זוכר אם הוא התפרסם וכיצד. אולי באלבום בשם "ניסים" או משהו דומה."

ומהו השיר הראשון שלך שהתפרסם בגדול?

"שיר באידיש ששר מיכאל שניצלר. השיר מדבר על רב יהודי, והצרות שקורות בעולם."

אך, בעצם, התפרסמת? עם מי יצרת קשר בתחילה?

"כפי שאמרתי, השיר הראשון שהלחנתי היה לשניצלר, שאותו אני מכיר כבר שנים, שהרי שנינו עובדים כ"בדחנים". כך נוצר בינינו קשר, שהתפתח גם לתחום המוסיקלי. אחר כך הלחנתי גם עבור אייזיק האניג, שאותו הכרתי מהקהילה, את "ותבנהו מהרה". משם כבר התקדמו העניינים, וכל מיני מפיקים התחילו להתעניין בלחנים שלי."

יש לך כמה עשרות לחנים שמתחלקים בין מספר זמרים ואצל כל זמר, זה נשמע שהשיר הולחן במיוחד עבורו. איך בדיוק עובד הסיווג הזה?

"אני לא יודע להסביר איך בדיוק זה מסתדר. קודם כל - הכל כמובן בסיעתא דשמיא ובהשגחה פרטית. שיר כמו "למעלה" או "ותבנהו מהרה", שהם שירים חסידיים קצביים, מתאימים לזמרים כמו שלמה כהן ואיזיק האניג. לעומתם, שירים שקטים ו"כבדים", יתאימו יותר לזמרים כמו וורדיגר ופריד. נוסף לזאת,

הבדחן פינקי וועבער

המלחין פנחס מרדכי וועבער

לפעמים ישנם שירים שאני מלחין במיוחד עבור זמר מסויים."

בעניין זה של חלוקת השירים אני מוכרח לשאול: איך יכולת לבטוח בזמר צעיר וחסר כל ניסיון כמו יעקב שוואקי, ולתת לו את השיר הענק - ואולי הענק ביותר שלך עד היום - "רחם"? האם לא חששת?

"ל'רחם' יש סיפור מעניין: את יעקב שוואקי פגשתי לפני 4-3 שנים, בחתונה שבה הופעתי כבדחן. שמעתי אותו שר ומאוד התלהבתי. ניגשתי אליו ושאלתי אותו אם הוא מתעתד להוציא דיסק, ואם כן - אשמח להלחין לו שיר. שוואקי התחמק בדרכו האופיינית ובתירוץ התמידי של אז: "אני עדיין בחור צעיר, ולשיר ממש אני אתחיל בעז"ה רק אחרי החתונה". לא התרגשתי מה"איום", וכמה ימים אחר כך הלחנתי שיר במיוחד בשבילו... השיר "רחם". כשראיתי ששוואקי נשאר בשלו וממשיך לשמור על פרופיל נמוך, גנזתי את השיר.

לפני שנתיים מתקשר אלי המפיק יוחי בריסקמן, ומספר לי שהוא עובד על דיסק עם זמר חדש, והוא מחפש כעת חומר עבורו. שאלתי אותו - במי המדובר?

"אתה לא מכיר" - הוא עונה לי - "בחור צעיר".

"מה שמו?" - התעקשתי.

לאן?

אריאל וולף / טור אישי

כשביקשו ממני העורכים הנכבדים (סוג של התחנפות שאולי תועיל לי בעתיד), לכתוב טור, לא ידעתי במה להתחיל, כי באמת יש הרבה על מה לכתוב ובמיוחד בכל מה שקשור למוסיקה המכונה "חסידית".

הרי כולם כבר הבינו שבכל מה שקשור למוסיקה שלנו, אין הגדרה ואין תבנית.

מוסיקה חסידית היא כנראה זו שמופקת ע"י כל מי שחובש כיפה לראשו וציציות בבגדו. בעצם במחשבה שניה, תורידו את התנאי השני.

כי הלא הז'אנר המיינסטרימי, הווי אומר חצרות חסידים ומ.ב.ד. ודומיו, הוא חסידי, אוף שימחע'ס, דים ואולמן גם, אבל מה זה עדי רן? מה על חסידות רזאל? ומה בעצם רוצים מאתנו רזנבאום, נגל, נתן אביעד, ברג'ס, והרשימה עוד ארוכה לפחות כאורך רשימת השטריות שעושה הממשלה שלנו (שום קשר לזה שאני בערוץ 7).

האמינו לי, ידידי, שבכל שבוע יוצאים זמר או להקה בשווי רענן כהן (שוב פוליטיקה?), אבל יש כאלה שבאמת שווים וברמה מוסיקלית מאוד גבוהה.

ואני לא מדבר על החבר'ה שהזכרתי, שכולנו מכירים. מי מכם שמע על "בית הקדושה" או על יצחק שדה? וכאלה יש עוד עשרות, ובאמת זה לא משנה אם הם חוזרים בתשובה או שהם כאלה מתמיד. בכל אופן מדובר באומנים אמיתיים שיוצרים, כותבים ובאים להביע מעט מרחשי לבם.

קחו למשל את גבריאל, המכונה גבי חסון. אמנם זו לא המוסיקה שאתם ואני הורגלתם לשמוע (כך אני מקווה), אבל הוא דוגמא למוסיקאי במלוא מובן המילה ושעושה את זה טוב.

אז נכון שב"טיש" הקרוב בנדבורנא לא ישירו אותו, ועל פי המקורות שלי גם לא בווז'ניץ, אבל בתחנות הרדיו (החשובות) הם מנוגנים, בחנויות התקליטים (המובחרות) הם נמכרים, ואתם המאזינים - אותם מבקשים.

(בעקבות החרוזים הנ"ל ספר שירים שלי ייצא בקרוב).

כנראה, ואני אומר כנראה ושוב כנראה, שהאוזניים החסידיות רוצות לשמוע משהו אחר? (מזכיר לי שרה מסויימת).

ומשהו אחר, במחילה מלאופר ולאם, זה אומר פחות חוצרות ופחות כינורות.

רבתי המעבדים, המצויינים יש לומר, תנו לנו סיבה לקום בבוקר! אל תעמיסו על האוזניים שלנו יותר מדי (גם ככה כל מי שעובד ברדיו הוא חרש בפוטנציה), תנו לנו עיבודים עדכניים כדי שנוכל להמשיך להנות ממוסיקה, והרבה.

אני יודע שלפחות מחצית מהקוראים אומרים לעצמם: "וולף כנראה התחרפן", אז בואו נעשה סדר. גם אני עדיין נהנה מאוד להאזין למוסיקה שלנו, ואני מאוד מקווה שכך זה ימשיך, אבל לצערי נוצר מצב, שכמעט כל מי שעושה לנו היום מוסיקה, עושה חיקויים של מה שרץ כבר עשרים שנה, מי בכישרון רב ומי בפחות.

לדעתי, למרות ההנאה, אנשים מחפשים חידושים, ואת זה מספקים ומשיכו לספק במלוא המרץ האומנים ה"אלטרנטיביים", בסגנון ההבעה האמיתי והמיוחד שלהם. אולי אם המוסיקאים ינסו לייצר מוסיקה ולא למכור מוסיקה, המצב ישתפר, והוא לא כל כך גרוע כמו שאולי מובן מהמאמר. האזנה מועילה.

לתגובות: ariel@a7.org

"יעקב שוואקי" - הוא נענה, בטון של מה-השם הזה-כבר-אומר-לך... מובן שהשם הזה לא רק אמר לי הרבה, אלא גם היה לי שיר שחיכה במיוחד לו, וההמשך כבר ידוע..."

זאת אומרת ש"רחם" לא הוצע או הושמע לאף זמר קודם?

"לא. הוא הולחן מלכתחילה עבור שוואקי, ולבסוף גם בוצע על ידו."

אתה חושב שהטיימינג של השיר עזר לו לפרוץ? מה כוונתך?

אני מתכוון למצב בשנה האחרונה כאן בארץ הקודש וב"ירושלים עירך", ואף אצלכם באמריקה בחודשים האחרונים...

"בהחלט לא. עוד בשלבים הראשונים של בישול השיר ועיבודו, היה נראה לי שהוא הולך להצליח בגדול, וזה היה הרבה לפני ה'מצב' העכשווי... "רחם" אנחנו מבקשים כבר שנים. ומעניין שהמקור למילים אלו הוא דווקא בברכת המזון, דווקא לאחר שהיהודי אכל ארוחה דשנה והוא שמח וטוב לבב. אפילו אז הוא מבקש "רחם", כך שאני לא חושב שזה קשור למצב בטחוני זה או אחר."

אני עומד לשאול אותך שאלה שבוודאי לא תאהב, אבל אני מוכרח. מבין שיריך - מהו השיר האהוב עליך ביותר? האם זה "רחם"?

"קשה. קשה לי מאוד לבחור ואתה יודע את זה. ובכל זאת... תראה, אין ספק ש"רחם" הוא הפופולרי ביותר, אבל אם אני חייב לבחור אני אבחר בשניים: "אל תסתור פניך ממני" (שניצלר) ו- "שיר הבעש"ט" (גם שניצלר), שלדעתי עוד עולה עליו. חבל שבגלל שהשיר הוא באידיש, הוא לא זוכה לחשיפה גדולה."

אתה חסיד סאטמר ואף מתגורר בקהילת סאטמר בויליאמסבורג, ניו יורק. כפי שנוכחנו, מלחינים רבים משמתיים לחצר חסידית מסויימת מתפעלים "ליין" מיוחד עבור החצר שלהם, בנוסף להלחנה עבור הציבור הרחב. האם אתה מעורב בהפקות פנימיות בסאטמר?

"אומר לך את האמת, אני לא יודע איך זה אצל מלחינים אחרים, אבל לי אין הרבה זמן לשבת ולהלחין. למעשה, אני כמעט לא מלחין, וכשכבר יוצא תחת ידי איזה שיר הוא מיד נחטף "החוצה", כך שלא יצא לי להלחין עבור חסידות סאטמר דווקא. מי יודע, אולי בעתיד..."

בדיסקים מסויימים אתה מופיע כ"פינקי וובר", ובאחרים - אתה "פנחס מרדכי וועבער". מתי משתמשים בכל כינוי?...

"השם "פינקי" מתחבר יותר אל עבודתי כבדחן, כשם חביב ומקפץ. כאשר מדובר בעניין של ניגונים, שהם מעומק הלב ורוחניים יותר, אני מרגיש מחובר יותר ל"פנחס מרדכי". בעניין עטיפות הדיסקים הספיציפיים עליהם אתה שואל - אין לי הסבר."

לסיום, שאלתי אותך: האם נכנסת לעולם המוסיקה עם אידיאולוגיה וכוונה "לאזן" את המוסיקה לסגנון הרגיל שהכרנו ב-20 שנה האחרונות, ושהחל משתנה-משהו בשנים האחרונות?

"תראה, אני אברך חסידי, ומתוקף זה ינקתי במשך שנות חיי את השירים והניגונים החסידיים. לכן אני מלחין בעיקר שירים 'שקטים', או שירים ב'טעם חסידי'."

אני מתכוון לשאול, שעל אף שזמרים כמו וורדיגר התעסקו בדאנס, לפינקי וובר לא יהיה שיר בדאנס? באנגלית אומרים "never say never" - ("אף פעם אל תגיד 'אף פעם'"), אבל כפי שזה נראה, הציבור אוהב את הלחנים הנוכחיים שלי, ואני מקווה בעז"ה להמשיך בדרך זו גם בעתיד."

תודה ליאול לפישץ, לונדון, על התמונות

המערכת. הם באו אלי שעה לפני המופע, שעה לפני שהאולם מתמלא באלפי איש, והודיעו לי ש"זהו. זה לא הולך ואין מה לעשות!" אני הסתכלתי בשעון, ראיתי שכבר אפשר להתפלל תפילת ערבית, ואמרתי להם: אני הולך "להתייעץ", ואחזור בעוד כמה דקות. התפללתי ערבית בכוונה עצומה, וחזרתי אליהם. "הי שייע, אל תשאל, הצלחנו לסדר את זה". מסתבר שהיה שם בחור, ישראלי דווקא, שהגיע עם רעיון: מחוץ לאולם עמדה משאית אולפן, שהקליטה את המופע בשביל התקליטורים כאמור, והם גם משכו כבלים ממערכת ההגברה. הרעיון שלו היה לקחת מהם את מערכות השמע, וכך באמת עשינו ותודות לאותו הבחור התקיים בעתו ובזמנו מופע האסק מס' 2. רק להראות לכם מה כוחה של תפילה!

לסיום שייע, אתה מוכר בקהל גם כמלחין. אתה הלחנת את "סימן טוב" המפורסם של בעלזא, וגם את "מי האיש" בדיסק החדש של וורדיגר. יש איזה חומר חדש, משהו? יש שיר חדש "זה היום". אינני יודע עדיין מי יבצע אותו. מה המסר שתרצה להעביר דרכנו לעולם המוסיקה של היום? חבר'ה, לחזור למקור! שכל מי שמעורב היום במוסיקה ויש לו את הכח להשפיע, שידחוף את המוסיקה חזרה למקום אלי היא שייכת, למקורות הישנים והטובים!

ביותר, כי הוא נגע ממש בדברים העצובים והמרגשים ביותר. הסבל, הכאב, והתקווה לעתיד טוב יותר, בעז"ה. ובכל זאת, איזה מופע מבחינתך כמפיק היה המוצלח או המיוחד ביותר? בעניין של מיוחד, זה היה כמדומני מופע מס' 7. זה לא היה ממש מופע שירה רגיל, אלא "הצגה מוסיקלית", והקהל שהגיע לא ידע זאת קודם אלא הגיע למופע רגיל כפי שפורסם. הקהל צופה בהופעה שמתחילה רק עם שחקנים, ומחכה שכבר תסתיים ההצגה ויתחיל המופע. אלא שאז עולים הזמרים הפותחים ומופיעים עם תחפושות כחלק מההצגה והקהל היה ממש בהלם, אבל הם חשבו לעצמם שבטח מרדכי בן דוד כבר ישיר כמקובל ולא בהצגה. וכפי שאתם כבר יודעים, אחרי שראיתם את המופע בתקליטורים, אכן גם מרדכי בן דוד עלה מחופש לבוש ב"בקיטשע" ובכובע רוסי, ושר את "ממקומך" כששחקני ההצגה עומדים לצדו. כולם היו מופתעים וזו היתה ממש שיחת היום בימים שלאחר מכן.

במשך השנים בעבודתך כמפיק האסק, היו וודאי כמה "פאשלות". שתף אותנו באחת מהם. הפאשלה הגדולה שכמעט קרתה היה במופע מס' 2, או יותר נכון, ממש לפני המופע. אנשי הסאונד שעמלו כל היום על הרכבת מערכות ההגברה באולם פשוט לא הצליחו להפעיל את

"קיראו לו" - את העיתון "שימעו לו" - את התכנית "השיבו לו" - ויזכו בפרסים!

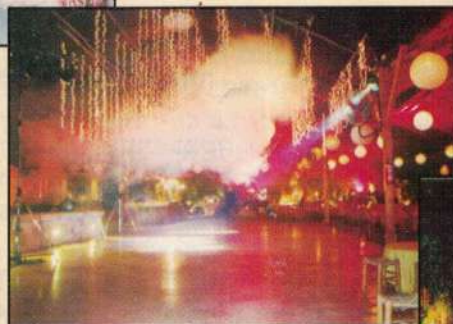
פרטים בתכנית: "מוצי'ש חסידי חי", עם מנחם טוקר
בכל מוצ'ש מ-22:00 ברדיו קול חי 93 FM ומ-24:00 גם ברדיו ים 101 FM

* גן אירועים לכל עונה ואירוע * גן אירועים קייצי חורפי

* באווירה כפרית נעימה

* ניתן להשכיר את האולם
עם או בלי קייטרינג

חצר האוכף

- * חופה תחת כיפת השמים
- * עד 750 איש
- * ללא הגבלת זמן
- * חניה בשפע
- * גנרטור חירום
- * רחבת ריקודים ענקית
- * גלאט כשר

רחוב הירקונים 67 פתח תקוה (ליד צומת ירקון) 03-9313368

"צמאה נפשי לאלוקים - לאל חי..."

סיפורה המרגש של ענבר, דיילת ב"אל-על". סיפור מדהים על השגחה פרטית, ואיך ב"מקרה" נודע הדבר לבעל המעשה בעצמו...

את זה כ"השגחה פרטית" מופלאה - נעצרת בערוץ שלא היכרתי, שבו התנגנה מנגינה עריבה ורגועה. המילים היו: "כאייל תערוג... כן נפשי תערוג... צמאה נפשי לאלוקים..."

הרגשתי את המנגינה מפלסת לה את דרכה וחודרת אל תוך התאים הרדומים ביותר בליבי. המילים מלאות הכמיהה והמנגינה הנוגה פשוט הרטיטו אותי. הרגשתי התעלות כזו, שלא הרגשתי מעולם. מיד קראתי לבעלי שישמע, וגם הוא מיד נתפס ונפעם. כך התחלנו...

בעוד היא מספרת, אני (אפרים), שישבתי בצד והאזנתי, הרגשתי פתאום צמרמורת עוברת בכל גופי. "כאייל תערוג"? הלא גם לי יש שיר כזה...!?!?

סילחי לי - פניתי אליה - מי שר את השיר שאת מדברת עליו? הדיילת הרהרה.

איזה ילד - נזכרה לבסוף - אני חושבת שקוראים לו משהו כמו "לוסטין"...

והוא שר לבדו? - ליבי התהפך בקרבי. לא - היא ענתה - יש שם גם זמר מבוגר שאני לא זוכרת את שמו...

הרגשתי כאילו שפכו עלי דלי מים קרים, וזו לא הגזמה. כל גופי רעד ולא הצלחתי להוציא מילה נוספת.

אתה בסדר, אדוני? - היא שאלה בדאגה. הנהנתי בראשי.

אני הוא אותו הזמר!!! - הצלחתי להגיד לבסוף בהתרגשות עצומה - אני הוא ששר את "כאייל תערוג" יחד עם הנער עמית ליסטוונד!!

כמובן שמיד פרצה שם מהומה. בליל קולות של אנשים שסיפרו לחבריהם את כל הפרטים. הדיילת הנרגשת הפנתה אותי לבעלה שהיה גם הוא במטוס. לפני עמד אדם שנראה כאברך כולל לכל דבר ובידו גמרא פתוחה. הוא ואשתו חזרו בתשובה בזכות שיר שאני שרתי... הייתי חסר מילים.

כמובן שלאורך כל הטיסה נשארתי לשבת איתם. היה מרתק לשמוע מהם את כל פרטי הסיפור שלהם. הסיפור שלי. סיכמנו לשמור על קשר, והבטחנו שעוד ניפגש.

בפעם הבאה, נפגשנו בחול המועד סוכות האחרון (תשס"ב), בהופעה שלי בעיר אלעד שאליה הגיעו בני הזוג. מרגש מאוד היה לשיר את "כאייל תערוג" ולהקדיש להם אותו, לאחר שכבר זכו להרבות מעט מצמאונם ליהדות. יחד התפללנו "מתי אבוא ואראה פני אלוקים..."

יש שם גם זמר מבוגר, שאני לא זוכרת את שמו... אפרים מנדלסון

קוראים לו, משהו כמו "לוסטין"... עמית ליסטוונד

הרגשתי את המנגינה מפלסת לה את דרכה וחודרת אל תוך התאים הרדומים ביותר בליבי... רובי בנט

מספר לנו הזמר אפרים מנדלסון: היה זה בערך לפני שנה וחצי לאחר הופעה בניו יורק, והייתי בדרכי לשוב ארצה.

הגעתי לטרמינל של "אל על" בשדה התעופה "קנדי" בניו יורק. מיד בכניסתי נתקלתי בהתקהלות של אנשים וצוותי תקשורת עם צלמים וכו'. אם דבר כזה היה קורה לי היום, כנראה שלא הייתי מייחס חשיבות להמולה, שהרי אחרי ה-11 בספטמבר (יום הפיגועים בניו יורק ובוושינגטון), ובפרט בארצות הברית, שדות התעופה הפכו לפקעת ביטחון. על כל תג

שנופל מאיזו מזוודה, מזמינים מיד את המשטרה ואת מומחי ה"אנתרופס" למיניהם... אבל אז, בימים הרגועים והנינוחים,

ההתקהלות היתה נראית יוצאת דופן ומסקרנת. התקרבתי לראות במה מדובר, וראיתי צוות צילום מסריט את אחת הדיילות, שהיתה נראית נינוחה ולא כאחת שעברה אירוע חריג שהתקשורת תהיה מעוניינת בו כל כך. לא הבנתי על מה כל המהומה, אבל בהיותי בטוח שזה לא שייך אלי, המשכתי הלאה. עשיתי "צ'ק איין", עליתי על המטוס, ויצאנו לדרך.

לאחר ההמראה, הוגשה לנו ארוחת ערב. אני כבר שכחתי את מה שהיה בטרמינל, אלא שאז ראיתי כמה נוסעים שכנראה היו גם הם בהתקהלות ההיא, ואחד מהם ניגש לאותה דיילת שעמדה במרכז העניינים, ושאל אותה לפשר העניין. מה הייתה ההתקהלות, גבירתי הדיילת? האם קרה משהו שאתם לא מספרים לנו?

לא! - ענתה הדיילת - זה דווקא משהו שאנחנו הולכים לספר עליו, ובגדול.

המדובר הוא בהפקה מיוחדת של חברת "אל על". לקראת סוף השנה הם רוצים להפיק סרט עם סיפורים "מעניינים" שקרו בחברה, וצוותי הצילום שראית הם מטעמנו. - אז אם צלמו אותך, כנראה יש לך סיפור מעניין?

- כן, נכון, חיי בשנים האחרונות הפכו למעניינים. צוותי הצילום נמצאים איתנו גם כעת במטוס, והם עשו דרך ארוכה כדי לתעד את הדרך הארוכה שעברתי אני בשנים האחרונות. את מסלול חזרתי בתשובה!

והיא פתחה וסיפרה:

"הכל התחיל לפני כמה שנים. אחר הצהריים אחד, ישבתי ו"שוטטתי" על סקאלת הרדיו, בחיפוש אחר משהו מעניין. ממש ב"מקרה" - כפי שהייתי מכנה זאת אז, כמובן שהיום אני רואה

ו"קומבינות" והם מצליחים לספק את סחורתם הירודה לחבריהם, השפים המובילים, ודרכם – לסועדים. גם בעולם המוסיקה חלה התקדמות ניכרת בשנים האחרונות. אנחנו שומעים יותר מוסיקה, קונים יותר, ומתעניינים יותר בתחום, התעשייה התפתחה ופרחה בצורה מפליאה. במקום "עמודות" הקלטות שהכרנו מהפיגות הנידחות בסופר מרקט עם איזו קלטת או שניים של וורדיגר ופריד, נפתחו

ככה בעצם תעבור תקופה, ואני אמשיך לאכול במסעדה כי זה מה שאהבתי והתרגלתי אליו, אבל הדגים שיגישו לי שם יהיו פשוטים יותר ואני, במשך הזמן, אתרגל אליהם. מסעדת הדגים הזו היא רק משל, כשהנמשל הוא עולם המוסיקה היהודית – חסידית. חלוקת התפקידים ברורה: הסועד הוא הצרכן, המאזין. המלצר הוא המוכר. ה"מומחה לעיצוב המנות" הוא הזמר, השף (הטבח) הוא המעבד והדייג

אני אדם שאוהב דגים. אפילו מאוד אוהב דגים, ובתחום ה"דגה", ההרגשה הכי טובה היא אחרי סעודת דגים דשנה, כמובן במסעדה טובה. לפעמים, כשאני שבע וטוב לב, אני חושב לעצמי מה יהיה ביום שבו אכנס למסעדה, אעיין בתפריט שכבר כל-כך התרגלתי אליו, ואגלה לתדהמתי שמנות דגים מסויימות פשוט נעלמו מהתפריט. אני רואה את עצמי קם, ניגש אל מנהל המסעדה ושואל, תגיד, מה קורה פה?

"ואילו פינו מ

חנויות ענק, שכל מטרתן היא למכור לנו את המוסיקה. גם באולפנים יש הרבה יותר מעבדים, "סאונד – מנים" ומומחים למיניהם. נוספו לנו גם זמרים רבים, שמבחינתי הם בסך הכל "מומחים" (לא תמיד) לעיצוב המנות, כיוון שהם מקבלים את הלחן המושלם מהמלחין והמעבד ורק מוסיפים את קולם הערב. אבל הבעיה, כמו במסעדה, מתחילה כשהמלחין (- הדייג, זוכרים?) לא מספק את הסחורה. לפני שנמשיך, חשוב להדגיש שברור לכל, שבלחן יש המון "סייעתא דשמיא",

הוא המלחין. אורח החיים בשנים האחרונות השתנה, אנחנו יוצאים יותר למסעדות, המסעדות מתמלאות, ממילא יש יותר מלצרים, במטבח יש יותר מעצבי – מנות, מומחים שפים וכו', אבל אין יותר ים!! ולמרות שגם מספר הדייגים גדל, עם הגדילה הזו נכנסו גם הרבה דייגים צעירים, חבר'ה לא מנוסים ולא מיומנים, והם דגים דגים. בדרך כלל אלה הם דגים לא משהו, "דגי זהב" לא סחירים, בעוד שהדייגים הוותיקים דגים דגים שמנים כמקודם, אך גם לצעירים הירוקים יש קשרים

איפה כל המנות שהיו קודם? לאן נעלמו כל הדגים הטובים שהכרנו? ומה המנהל כבר יוכל לענות לי? "תבין, מדובר פה בשוק של דגים". זה לא בשר, שאם צופים בו מחסור אפשר לפטם ולזרז גידול וכו', מה כבר אפשר לעשות בקשר לדגים? לכן, לא אני האשם, לא השפים, לא ה"מומחים לעיצוב המנות" ואפילו ספק הדגים לא אשם. היחיד שהוא יוכל להלין עליו הוא הדייג שפשוט לא הולך לו. ומה יטען הדייג להגנתו? אין מה לעשות. יש בים תקופה של שפל, והדגים שנמצאים איפשהו בים, פשוט לא נדבקים לחכה.

וחצו, ממש חצו, את החבל ואכן, חזרו לחוף עם שלל רב, אותו הם הביאו לשפים, המעצבים עיצבו, המלצרים הגישו והסועדים ליקקו את האצבעות.

*

אז קראתם, ואתם עדיין חושבים על הרעיון. מן הסתם, חלק מכם לא מסכים עם ההשוואות, כמו למשל שהזמר הוא מעצב המנות – הרי לכאורה הוא טבח או מלצר. חישובו, חשבו ותראו שזו חלוקת התפקידים במוסיקה החסידית העכשווית. ובעניין העכשוויות – מה שקורה לנו בתקופה האחרונה זה בדיוק מה שהסועד אגן הטעם חש מפניו.

זאת רק מים רדודים. שם תמצא את כל אותם מלחינים מתחילים, ששטים באזור הפסוקים הנדושים, בלחן מספר 38 לאותן המילים (כי "זה מה שהלב הרגיש באותו רגע"), וכשלא יצליחו לדוג, הם יסתכלו ברשתות חבריהם וינסו לערב את חכתם בחכותיהם בניסיון לדוג את הדגים שדגו הם. הם תמיד יסתובבו באזור הרדוד ההוא, המוקף בחבל, וימצאו וידגו משם את אותם הדגיונים שכל החבר'ה מצאו שם.

פעם, באמת לא היה למי למכור אותם, אבל היום, כש (בעלי המסעדות) חייבים אותם – כי יש זמרים ומעצבים שמשוועים לחומרי גלם, הם משגשים. מעבר לאותו חבל ספוגיות שטים כמה

והצנועים שבמלחינו אף יודו בכך. לכן, כשיש תקופת שפל, זו לא אשמתם הבלעדית.

אבל, כשכבר הגענו עם הדייג ועם עמיתו המלחין אל הים, כדאי להבין את מאזן הכוחות והרמות שב"ים".

בים שלנו יש חוף, שם יושבים אנשים שנחים ומשתזפים. יש את ה"בודק'ה" של המציל שתמיד שובת אז לא נחשיב אותו. יש את המים הרדודים שמוקפים בשרשרת חבל וספוגיות כחול – לבן, ומעבר לזה יש את הים הפתוח, ששם, אחרי המים הרדודים, אתה כבר לא מתעסק עם "דגי זהב", אלא עם דגים שמנים ומשובחים.

ב"חוף הים המוסיקלי" שלנו, יש את החוף, שם יושבים כל המפיקים

יא שירה כים

כשהדגים הטובים אינם, כאשר הדיסקים החדשים – אפילו של גדולי הזמרים – "ממולאים" בשירים "מעניינים", וגם הם מודים שיש תקופת שפל בשלאגרים, הרי שאנחנו נמשיך לאכול במסעדה. נמשיך לצרוך מוסיקה, רק שניאלץ להתרגל לדגים פשוטים יותר ומעניינים פחות, או שנתחיל לצרוך את אותם השירים המובאים מ"אזור הקיוסקים"...

תקוותינו היא לימים טובים יותר, שבהם נזכה ש – "ויינתן לעם לב חדש לשורר בפייהם שיר חדש, שיר מפואר ומחודש על כל שיר מהולל ומקודש". נכון שאני כבר השני (בינתיים...) שמשתמש במילים האלה, אבל זה באמת מה שאני מרגיש עכשיו!!!

דייגים, שתודות לכשרון הדייג שלהם הם מצליחים בגדול ומספקים את הסחורה. אבל גם הם לא עמידים בפני תקופה של שפל בים. אין דגים! פתאום גם להם 'לא הולך'. מה עושים?

את תקופת השפל הזו אנחנו חווים על בשרינו לאחרונה, כשאנחנו רואים את הדיסקים (הצלחות) שהזמרים הגדולים (המעצבים המומחים) הוציאו לאחרונה. ישנם גם אותם מעצבי מנות ברמה בינונית שלא קיבלו דגים שמנים, וירדו לים בעצמם, בניסיון נואש לנסות את מזלם בדיג. הם חזרו עם דגים שאפילו אינם דגי זהב, הצליחו לקשט את הצלחת בעזרת כמה רטבים (עטיפות הדיסקים) ושלחו החוצה עם המלצר, לסועד. חשוב להדגיש שהיו כמה מעצבים שירדו לים לחיפוש

והאמרגנים. הם "מתעסקים" בכל הבא ליד ומנסים להפיק תועלת מכל מה שמסביבם. בונים טירות בחול ומזמינים את החבר'ה לראות, אוספים צדפים כדי למכור לאספנים, וצופים אל הים.

אגב, עוד מאחורי אנשי החוף – שעוד איכשהו קרובים למים – ישנם את הקיוסקים למיניהם שגם להם יש תפקיד במוסיקה שלנו, כי ישנם גורמים שלא נצרכים לדייגים, אלא מביאים את הלחנים מאזור הקיוסקים...

אבל חזרה לענייננו, ניגש לים, תוך דילוגים מעל ראשי המפיקים, ובזהירות שלא נהרוס אף "טירה" שמוקמת. הגענו לים!

אנחנו נכנסים למים הרדודים. נכון, יש שם גם מים ולא רק חול, אבל אלו בכל

גיסו לשיר בחתונת בתו, אבל רק שיר אחד, ובסוף, ובלי המיקרופון. מי שנכח במקום סיפר שהיתה זו חוויה בלתי נשכחת, ויתכן שאך מיקרי הוא הדבר שמאז נותקו כליל היחסים בין איציק לזוג הצעיר, וגם גיסו מתקשר מאז רק בערב ראש השנה של שנה מעוברת. בנאדם עסוק.

אחריו הגיח במפתיע שלום. שלום מבלה את רוב שעותיו מאחורי הגה הטרנזיט שלו, חורש את דרכי הארץ המובטחת תוך כדי זמזום נעימות חסידיות, דבר המקנה לו, לדעתו, ידע נרחב ובקיאיות מפליגה בכל הקשור למוסיקה החסידית העכשווית. שלום ערך מגבית חירום בין נוסעיו הקבועים, החנה את הטרנזיט מול הבית, ויצא לממש את עצמו, למגנת ליבה של אשתו. (היא המעשית מביניהם). הדיסק נקרא: "שלום עליכם" (הוא שינה את שם משפחתו ל"עליכם" - לטענתו, בלי קשר לדיסק). ובו - "המיטב של השירים החסידיים" - ציטוט מתוך העטיפה, שמעצבה נותר בעילום שם (ולא בלי סיבה). משום מה, לא נחל הדיסק הצלחה אדירה, ואם לדייק, השיר שנבחר מתוכו לא הצליח להיכנס מ"הפינה לשיפוטכם". שלום טוען שמדובר בגזענות גרידא (הוא רק חמש דורות בארץ) ושעוד נכוונו לכולנו הפתעות. גם בטרנזיט (שאלה הוא חזר, אם כי זמנית) הוא לא מרבה להשמיע את פאר יצירתו בבחינת "אין הנחתום מעיד על עיסתו". גם בגלל התנגדות הנוסעים.

למה להלאות אתכם? אחריהם באו גם שמוליק החשמלאי, יוסי הנגר, דודו המובטל ועוד כמה ששכחתי. חנויות התקליטים התמלאו בשמות חדשים ויצירות חדשות, רובן בלתי-שמיעות, שגרמו כאב ראש למאזינים וכאב ראש קטן לא פחות ליוצריהם שנתקעו בחובות רק בגלל שרצו לשמח את עמישראל, כפויי טובה שכמותם.

"חובבנים" - הרהרתי לעצמי בבזבז דרכי הביתה - "שישאיירו את העבודה למומחים הגדולים, במטותא מהם". וכשניגון מבית אבא מזמזם על שפתי, עליתי בעליצות במדרגות. לפתע נעצרתי על מקומי כהלום רעם, ליבי דפק בפראות והמנגינה קפאה על שפתיי. "מה אני עושה פה?" - שאלתי את עצמי, נדהם - "עם כשרון כמו שלי, עם יכולת שירה, הלחנה ועיבוד כמו שרק אני ניחנתי? איך אחיה עם עצמי, איך אביט לילדי הרכים בעיניים, אם לא הגשמתי את תכליתי, אם לא ניצלתי את מתת שמיים האדירה, יחידה בדור, שנפלה לידיי???" לא בזבזתי רגע, חיש קל יצרתי קשר עם מפק שיעוד חייב לי טובה (לקחתי אותו פעם טרמפ), הורדתי את האורגנית מהבויס, גייסתי את כל המשפחה (אשתי הכשרונית תעצב את העטיפה), ומאז אני עושה ימים כלילות במטרה לשמח את העם הצמא לשכמוני עם לחנים מקוריים, קול נדיר ועיתוי מושלם. בקיצור - אלבום השנה, מקורי ומרגש, מרטיט ומקפיק, והעיקר - משהו שעוד לא שמעתם. רוצו עכשיו לחנויות!

מדובר בשערורייה שכבר הפכה לתופעה. כפטריות רעילות אחר הגשם, צצים להם על מדפי הדיסקים העמוסים עד כדי להתפקע, כל מיני יצירות מקוריות יותר ופחות (עם דגש על פחות) של זמרים אלמוניים בעליל, שהחליטו להפר את זכות השתיקה (המוצדקת) ולשמח את עם ישראל (-זה מה שהם תמיד אומרים בראיון) עם קולם הערב וכשרונם המוסיקלי שעוד יגיע רחוק. מה יש, ככה התחיל גם וורדיגר ותרואו איפה הוא היום.

כל עוד לא הכרתי אישית את הנפשות הפועלות, אמרתי ניחא. אולי באמת מדובר פה בתגלית השנה, ורק לי עוד לא נפל הבזכרט. אלא מאי? אני נכנס לי לתומי לחנות התקליטים האהובה עלי, במטרה להוציא את שאריות המשכורת של החודש הבא על דיסק חדש, ומכיוון המדף מרצד אלי חיוכו המוכר - ולא-דווקא-אהוד של שכני לקומה, אחד רבינוביץ', אברך כולל במקצועו. מבט נוסף בעטיפה (שאותה עיצבה, מן הסתם, גברת רבינוביץ' הידועה בשתי הידיים השמאליות שלה) הבהיר לי למטה מכל ספק ששכני היקר שאף פעם לא משלם ועד הבית בזמן ו/או במזומן, הוציא תקליט בישראל ובזאת הסתפח רשמית לעולם המוסיקה החסידית, שערכו ירד פלאים בעיני.

מה מתברר? ביום מעונן אחד, קם מוישה, שמו הפרטי של המתיימר-להיות-תגל השנה) וגילה שבעצם הוא כשרון מבזבז, נולד להיות זמר-ענק, ולולא כל השנים האלה כבר מזמן היה מוזמן להופעות בחוץ לארץ, כולל כסף לבזבזים. הוא לקח הלוואה מהבנק, מכר את האוטו, הדירה וכל נכסיו עד זוג הגרביים האחרון. עם ההון שצבר הוא פנה למשרדי הפקות, וגילה את אוזנם שיש להם עסק עם גדול הזמר החסידי של הדור הבא. להפתעתו, הם כולם העדיפו לחכות לדור הבא, אך זה לא ריפה את ידיו. חדור בצדקת דרכו הוא שכר משרד (-לקח משכנתא על בית הוריו), וכעבור חודשים לא רבים (-העם מחכה!) הפיק דיסק, כולו תוצרת עצמית, ומאז הוא מסתובב עם עטים במבחר צבעים ומחכה שאנשים יבקשו ממנו חתימה. בפרינציפ לא ביקשתי.

הבא בתור היה איציק, כעיקרון בעל החנות מכולת השכונתית, שכשרונותיו המוסיקליים מצאו את ביטויים עד כה בתקתוק על הקופה הרושמת הקולנית שלו. לאחרונה החל איציק מתוודה באוזני הקונים שהיו מוכנים לשמוע אותו כי חלומו הגדול הוא לשיר

בציבור, בתשלום אם אפשר. הוא טרח להדגיש את העובדות המרתקות הנ"ל בקול רם במיוחד כל אימת שגברת זכאי - המחנתת עכשיו את בתה בכורתה - הזדמנה באקראי לחנותו. יום אחד פלטה הזכאית שהם כבר סגרו עם תזמורת "שמח תשמח", ומאז באורח פלא נפסקו מלמוליו של האיש, אם כי לא זנח את חלומו. (לזכאים יש עוד שישה ילדים לחתן). לאחר שכנועים רבים, שוחד ואיום על ניתוק קשרי המשפחה, התיר לו

שוק המעלות

סיכום חודש המשדר במצעדי הזמר החסידי

ערוץ 7

מצעד 243	מצעד 242	מצעד 241	מצעד 240
בני הנעורים רבע ל-7 ואהרון רזאל	אתה הוא מלכי תכלית	אנא ה' נתן אביעד	פיה פתחה ישי לפידות וחברים
אתה הוא מלכי תכלית	בני הנעורים רבע ל-7 ואהרון רזאל	פיה פתחה ישי לפידות וחברים	אנא ה' נתן אביעד
יהא שלמא החברה	אנא ה' נתן אביעד	אתה הוא מלכי תכלית	זמן הגאולה אהרון רזאל
מלך המשיח שלמה כהן	פיה פתחה ישי לפידות וחברים	בני הנעורים רבע ל-7 ואהרון רזאל	אתה הוא מלכי תכלית
אנא ה' נתן אביעד	מלך המשיח שלמה כהן	זמן הגאולה אהרון רזאל	בני הנעורים רבע ל-7 ואהרון רזאל

שירים במעלות

יום רביעי 19:00
מגיש: קובי סלע

קול חי

מצעד 17	מצעד 16	מצעד 15	מצעד 14
התקבצו מלאכים יהודה דים	עמך מנדי וואלד	מאמינים בני מאמינים מרדכי בן דוד	מאמינים בני מאמינים מרדכי בן דוד
מאמינים בני מאמינים עמך מנדי וואלד	מאמינים בני מאמינים עמך מנדי וואלד	עמך מנדי וואלד	למעלה שלמה כהן
לכבוד החתן יידל וורדיגר	התקבצו מלאכים יהודה דים	למעלה שלמה כהן	עמך מנדי וואלד
יהא שלמא החברה	רק חזק פרחי מיאמי	התקבצו מלאכים יהודה דים	רחם יעקב שוויקי
מאמינים בני מאמינים מרדכי בן דוד	למעלה שלמה כהן	רק חזק פרחי מיאמי	רק חזק פרחי מיאמי

המצעד החסידי

יום שני 20:00
מגיש: איתן דובקין

רשת מורשת

בשלח	יתרו	משפטים	תרומה
שמחה אסף אהרן	יברך איילון כהן	פיה פתחה לפידות וחברים	שמחה אסף אהרן
יברך איילון כהן	שמחה אסף אהרן	שיר המעלות להקת אחישנה	יברך איילון כהן
לעד חיה בלבבנו תזמורת איילת השחר	שיר המעלות להקת אחישנה	שמחה אסף אהרן	לעד חיה בלבבנו תזמורת איילת השחר
שיר המעלות להקת אחישנה	יצר נ. קפטן נ. גולד	כשהלב בוכה ע. דביר ד. דאור	התקבצו מלאכים יהודה דים
עלה נעלה מנדי גרופי	והתענג על ה' להקת שלהבת	כשם שאני מנדי וולד	זמן הגאולה אהרן רזאל

עלו ברשת

יום שלישי 22:00
מגיש: יוסי איזנטל

נתוני מכירות בחודש האחרון

סל המטבעות

גל סטאר	גל פז	וולקום	נועם
מתיקות 3	החברה	שרים קרליבך	זוכה
שלמה כהן - למעלה	שלשלת 2	ישראל ויליגר - שבת	מודיץ חי
ליפא שמלצר - גם זו לטובה	יהודה דים - גל עיני	הנשמה לך 3 - שלהבת	

10

תשבץ החודש

התשבץ שלפניכם כבר הושלם בפתרונות – ומשבצת שחורה לפני ואחרי כל פתרון. (כמו כל תשבץ...) אולם, מחקנו כל משבצת שניה (גם אם היא "משבצת שחורה"), והתוצאה – תשבץ פתור רק בחלקו. ההגדרות הנתונות אינן לפי הסדר. הפיתור הגדרה, (כדאי להתחיל מההגדרות הארוכות יותר) וחפשו היכן היא יכולה להשתבץ בתשבץ. רישמו אותה, מלאו משבצות שחורות משני צידיה, והמשיכו לפתור, עד שהתשבץ כולו יושלם.

מאוזן:

לשם, בשביל / "...גולן וחברים" (ש"פ) / כָּבֵל, קָשָׁר למקום אחד
(כ"ח) / מעבד ומנצח מפורסם (ש"מ) / מגיש את הדיסק
למעלה" (8,4) / האב מלחין, הבן מעבד (ש"מ) / כלי מאור /
האונה בסתר (כ"ח) / "הדיסק הקרוע" / עשה פעולה הקשורה
במצעד זמירות (כ"ח) / משמשת לניגוב / שו את "יודעת היום"
(5,4) / המילה הראשונה בשירו של מנדלסון: "דן דן" (כ"ח) /
זועף ורוטן / אות הניצחון / אילן / קיים / תוספת / דקים מאוד
/ מיעוט רבים (כ"ח) / מילת שאלה / מתקוטט / בן / קידומת
הולנדית / איש עסקים וזמר (ש"פ) / ה"חצר" של משפחת בנט
/ עליהן מדבר השיר של פריד: "ה' ה'" (5,2) (כ"ח).

	ו	ב	ז	ר	נ	מ
ש			פ	ר	י	נ
	ו	מ	ג		י	ש
י		ו		ד		נ
	ת			ד		מ
		מ	ו	מ	ת	ת
			ר	ס	ד	ע
ר		ו	ל	מ	ק	ק
		ו	י	נ		
צ		נ	י		ר	
	ו	נ		ל		ע
י		ד	ט	ב	ת	ג

השבת אבידה

האם תוכלו לזהות למי שייכת הגיטרה שבתמונה?

אתגר החודש

מיצאו כמה שיותר אלכומים חסידיים ששםם בעברית שונה משמם באנגלית. הרשימה הארוכה (והנכונה!) ביותר, תזכה את שולחיה בפרס.